Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 212 (6. 403) ◉ 1987 йил 17 сентябрь, пайшанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Қайта қуриш йўлларида

ҲИСОБЧИЛАР БРИГАДА ПУДРАТИДА

Ўзбекистон Автомобиль транспорти министрлиги бош ҳисоб марказининг программа тузувчилари ва ишлаб чиқувчилари яқин-яқинларда ҳам ўзларига ишонгилари келмасди, энди эса ишлар бошқача: улар планларни ошириш тўғрисида... орзу қилмоқдалар ва бунга эришмоқдалар.

Бунинг сири — бригада пудратида: ҳисоблаш марказининг тўртта асосий бўлими пудрат билан ишлашга ўтди, қолган бўлимлари ҳам ана шунга тайёргарлик кўрмоқда.

Янги программаларга талаб катта. Хўш, бу талабларни қандай қондирмоқ керак? Пудрат ҳақида кўпдан бери ўйлаб келишарди. Бу иш чакки эмас, лекин одамларнинг иш ҳақи кўпайганида пулни қаердан олиш мумкин? Марказ ўз министрлигининг корхоналарига хизмат қилади ва таннархга қараб прейскурантдан ортмайдиган ҳақ олади. Қоғозда даромад бору, лекин амалда фойда йўқ.

Хуллас, бунинг йўли топилди: иш ҳақи фондини тежаш ҳисобига одамлар рағбатлантириладиган бўлди. Бажарилган иш ҳажми билан иш ҳақи ўртасида бевосита алоқа борлиги туфайли хўжалик ҳисоби юришиб кетди.

Эндиликда бригада пудрати бундан икки йил аввал бошланган қайта қуришнинг давоми бўлиб қолди. Марказ ходимлар сонини кўпайтирмаган ҳолда 12 ўрнига 30 та автокорхонага хизмат қила бошлади.

Белоруссиялик ҳамкасблардан яна бир янгиликни ўрганиб олишди: машиналар кўп программали режимда ишламоқда. Битта ЭҲМ бир неча вазифани ҳал этмоқда, бирданига 40 киши у билан мулоқотда бўлмоқда!

Хуллас, йиллик планни бир ярим баравар ошириш мумкин бўлди ва министрликнинг ҳисоб маркази бажариб берган ишлар ҳажми жиҳатидан ҳозир республикада Марказий статистика бошқармасидан кейин иккинчи ўринда турибди.

Одамлар янгиликнинг фойдасини сезсалар, унга кўникиб қолишади. Транспортда ҳисоб маркази йўқ пайтида ҳам ишлар кетаверар, кўпдан-кўп бухгалтерлар бу ишни бажариб беришаверарди. Эндиликда бухгалтерларга эҳтиёж йўқ. ЭҲМ ҳар бир автомобиль, ҳар бир бригада, ҳар бир ёрдамчи цех бўйича ахборот бериб туради. Балансни ҳам кузатиб боради: автокорхона нима олгану, нимани сарфлаган, қанча нарса қолганини билдириб туради. ЭҲМ ҳамма автомобилларнинг норматив ҳужжатларини то шиналар қанча юрганигача «эслаб қолади».

Компьютер мантиқий назорат этиш йўли билан анча-мунча «хатоликлар»ни ҳам топади. Август ойида Тошкент облавтотрести рекорд қўйди: унга 2637 та нуқсонли йўл варақалари қайтариб юборилди. Қоғозда «ташилган» юк транспортнинг умумий юк кўтариш қобилиятидан ошиб кетганлигини машина кўрсатиб берди. Қатналган йўл ёнилғи сарфига мувофиқ эмас эди. Хўш, бу хатоликми, ёки қўшиб ёзишми? Бош қотирадиган муаммолар бор ҳали...

Н. ШУЛЕПИНА,
ЎзТАГ мухбири.

1917 1987

Шаҳар—қишлоққа

Мелиорация иншоотларига

Тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи мелиораторлар учун зарур техникани тайёрлашдек муҳим ишни муваффақиятли амалга ошириб келмоқда. Корхона ишчилари саккиз ойлик планларини ортиғи билан адо этдилар. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати планга қўшимча 15,3 процентни ташкил этди. Бунинг эвазига топшириқдагидан 3 минг 900 сўмлик кўп маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлинди.

— Қувурларни ювувчи 26 та механизм, қувур ётқизувчи ДПФ 340 маркали янги мосламанинг бештаси, 528 та кўчма вагон-уйчалар Наманган, Жиззах, Бухоро, Урганч, Хоразм ва бошқа республикаларнинг мелиорация иншоотларига жўнатилди, — деди биз билан суҳбатда завод директори Икромжон Шарафуддинов. — Бундан ташқари қишлоқ аҳлига жўнатилган турли эҳтиёт қисмлар 1,5 миллион сўмликдан ортиб кетди.

Юбилей йилида корхона коллективи зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Шонли сана шарафига авж олдирилган меҳнат беллашувида актив иштирок этиш коллектив ҳар бир ишчисининг шон-шараф ишига айланган. Х. Дўстмуҳамедов, Т. Усмоналиев, В. Гисеков сингари меҳнат зарбдорлари бу борада кўпчиликка ибрат бўлишмоқда. Улар смена топшириқларини 120 процентдан ошириб адо этиб, шонли сана шарафига олган мажбуриятларини муваффақиятли уддалаб бормоқдалар.

Шуниси қувончлики, 1-механика-йиғув цехи ишчиларининг кўпчилиги айни кунларда келаси йилнинг дастлабки квартали ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Ёруғ юз билан

Тошкент химия машинасозлиги заводи ишчилари Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдиришмоқда. Бунинг эвазига улар саккиз ойлик план-топшириқларини ортиғи билан адо этдилар. Планга қўшимча бир неча минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Аҳил коллектив азамат пахтакорлар учун қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш борасидаги топшириқларни ҳам бажариб бормоқдалар. Йил бошидан буён корхонада тайёрланган ана шундай маҳсулотларнинг ялпи ҳажми 11 миллион 525 минг сўмликдан ортиб кетди. Қишлоқ меҳнаткашларига жўнатилган эҳтиёт қисмлар эса 638 минг сўмликни ташкил этди.

Айни кунларда корхона ишчилари йил охирига қадар 5 минг 400 та «ОВХ-28» ва 3700 та «КВЧ-4а» маркали машиналарни ишлаб чиқариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

Шуни алоҳида эътироф этиш жоизки, ишчилар давлат планларини муваффақиятли адо этиб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллик шодиёнасига муносиб совға ҳозирлашаётир. Айниқса, механика-йиғув цехи ишчилари бу ҳаракатда фаол қатнашишмоқда. Уларнинг кўпчилиги шонли санага қадар юбилей йилининг план-топшириқларини адо этишни ўзларининг катта мақсадига айлантиришган. Зарбдор ишчилар кўзлаган мақсадларига эришай деб қолишди.

У. МУҲАМЕДОВ.

Кўркам ансамблга корпус

Бу кўркам корпус узоқдан яққол кўзга ташланиб турибди. У ён-атрофидаги гўзал бинолар қуршовида ўзига хос архитектура ансамблини касб этган. Полимерлар химияси ва физикаси институти жойлашган мазкур корпус ҳозир шаҳримизнинг «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» проспектига алоҳида файз бағишлаб, архитектура ва бинокорлар меҳнатини кўз-кўз қилиб турибди.

Илмий муассаса 35 минг кубометр майдонни эгаллайди. Институт ансамблининг лаборатория корпуси эса ўзига хос кўринишга эга бўлади. Институтнинг ҳовли майдонида қад кўтарган ёрдамчи объектлар ҳам тўла фойдаланишга топширилди.

Бу ерда қурилиш ишлари давом эттирилиб, яна қатор бинолар қад кўтаради. Институтнинг яна бир лаборатория корпуси ишга тушади.

Ана шу объект «Промстрой» трестининг 11-қурилиш монтаж бошқармаси қурувчилари қўлидан чиқди. Институт ансамбли лойиҳасини эса СССР Фанлар академияси шаҳарлар қурилиши Бутуниттифоқ давлат лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтининг Тошкент комплекс лойиҳа устахонаси тайёрлаб берди.

А. АЛИЕВ.

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАБ

Тошкент агрегат заводида Улуғ Октябрнинг юбилейига бағишлаб Коммунистик шанбалик ўтказилди. 1 мингдан ортиқ киши шу куни ўз иш жойларида ишлади.

Машинасозлар 38 минг сўмликдан ортиқ маҳсулот, қарийб 8 минг сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқардилар.

Шу куни завод стадиони қурилишида, корхона территориясини ободонлаштиришда катта ҳажмдаги ишлар бажарилди.

Замондошимиз

Фидойи

Қайта қуриш ишига садоқат бугунги кун кишисининг актив ҳаётий позицияси билан чамбарчас боғланиб бораётганлиги бежиз эмас. Ҳар бир соҳада хўжалик механизмини такомиллаштириш ва шу асосда бошқаришнинг яхлит, самарали усулига ўтишнинг ижобий қирралари ёрқинлашиб бораяпти. Ўзини-ўзи молиявий таъминлаш, ошкоралик меҳнат коллективларининг ўзига хос иш мезонига айланаётир. «Ташхимсельмаш» заводининг ишчан коллективи ҳам бу борадаги вазифаларни фидокорона амалга ошириб келяпти. Корхона ёрлиғи туширилаётган маҳсулот шуҳратини ошириш, ишда юқори сифат ва самарага эришиш ҳар бир ишчи-хизматчининг эзгу мақсадига айланиб бораяпти. Натижада дала меҳнатчиларига зарур техника етказиб беришдек масъулиятли иш муваффақиятли уддаланмоқда. Бу борада коллективнинг кўпчилик илғор ишчилари қатори йиғувчи-слесарь Андрей Ефремов ҳам алоҳида ғайрат-шижоат кўрсатмоқда.

— Қайта қуриш аввало ўз ишимизга ижодий муносабатда бўлишни ўргатади, — дейди Андрей Ефремов. — Бусиз янгича ишлашни тасаввур қилиш қийин. Туб бурилишнинг моҳияти ҳам бевосита ана шунга боғлиқ. Атрофимиздаги революцион ўзгаришларга назар ташлаб, ўйланиб қоламан: хўш, шу буюк ишга қандай ҳисса қўшяпмиз! Очиғини айтганда, бугунги кун ишчисидан нималар талаб этилса, уни юзага чиқаришга ҳаракат қилиб бораяпмиз. Бунинг эвазига тайёрлаётган маҳсулотларимиз сифатига билдирилаётган эътирозлар камайиб бормоқда. Ишдаги ижобий силжишлар яққол кўзга ташланиб қолди. Аммо асосий ишларнинг ҳаммаси ҳали олдинда.

Андрей Ефремовнинг дил сўзлари беихтиёр кишини ҳаяжонга солади. У ёш йиғувчи-слесарь сифатида эмас, қайта қуришнинг фаол қатнашчиси тариқасида ҳам самарали меҳнат қилмоқда. Беш йиллик иш фаолияти мобайнида тўплаган амалий тажрибалари моҳир ишчига катта шуҳрат келтираётир.

СУРАТДА: Андрей Ефремов.

В. Молгачёв фотоси.

Тошкент ўйинчоқлар фабрикасига уюштирилган экскурсия Чилонзор районидаги 178-мактаб ўқувчиларида олам-олам таассурот қолдирди. Ўқувчилар турли ўйинчоқлар, қўғирчоқларнинг яратилиш жараёни билан танишдилар, фабриканинг истиқболи ҳақидаги ҳикояларни мароқ билан тингладилар.

СУРАТДА: фабриканинг энг моҳир қўғирчоқ йиғувчиларидан бири Глафира Ивановна Кравченко ўқувчиларга қўғирчоқлар қандай яратилиши ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда.

Т. Каримов фотоси.

УНУТИЛМАС ТААССУРОТЛАР

● Ҳиндистон фольклор ансамблларининг якунловчи концертида ўтмиш ва бугунги кун бир-бири билан ажабтовур боғланиб кетди. Концерт Тошкентдаги «Интурист» маданий-ахборот марказида бўлди. Халқ талантлари Бутунҳиндистон конкурсининг лауреатлари бўлган ёш хонандалар ўз музикали композицияларини «Биз Ражастонданмиз» деб аташди. Халқ бадиий ҳунармандчилиги усталари фестивалга атаб тиккан зардўзлик либосларини кийган ражастонлик студентлар қишлоқ байрамлари ва оилавий тантаналарда айтиладиган маросим қўшиқларини куйладилар. Кашмирлик қизлар эса халқ ўйинларини ва лапарларини ижро этдилар. Панжобдан келган санъаткорлар шақилдоқ билан эркаклар рақсига тушишди.

— Дўстлар билан хайрлашгим келмаяпти, — дейди фольклор ансамбллари раҳбари Шайх Чинамолана ЎзТАГ мухбирига. — Энди Ўзбекистондаги Утсав байрамида ва бошқа концертларда иштирок этган 40 та коллектив ўрнига Ҳиндистондан бошқа артистлар келишади. Улар замонавий қўшиқ ва рақс санъатини намойиш этадилар.

(ЎзТАГ).

Фронтчилар учрашуви

Собиқ Новоукраинка — Хинган Ленин орденли, Қизил Байроқ ва Суворов орденли механизациялаштирилган корпус ветеранларининг хотираларида жанговар йилноманинг қаҳрамонона саҳифалари жонланди. Ўзбекистон пойтахтида ана шу ветеранларнинг учрашуви бўлди. Улуғ Ватан уруши йилларида корпус босиб ўтган йўл кўпдан-кўп жасоратларга бойдир. Унинг бўлинмалари Прагани озод қилишда, милитаристик Японияни тор-мор этишда қатнашган.

Куйбишев райони уруш ва меҳнат ветеранларининг кенгаши Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган шу учрашувнинг ташаббускори бўлди. Корпуснинг собиқ жангчилари шу кенгаш составида фаол иш олиб бормоқдалар.

Минск, Полтавадан, мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан полкдошлар Тошкентга келишди. Ветеранлар ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш тажрибасини ўртоқлашдилар. Учрашув қатнашчилари райондаги мактабларда, саноат корхоналарида бўлиб, хотираларини сўзлаб бердилар.

(ЎзТАГ).

«Ором»нинг ижодий сафари

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти «Ором» ашула ва рақс ансамблининг сафар географияси кундан-кунга кенгаймоқда.

Яқинда бадиий ҳаваскорлик коллективи Татаристон АССРга ижодий сафар қилди. Студентларнинг Қозон шаҳри саноат корхоналарида берган концертлари жуда мароқли бўлди. Айниқса картон-қоғоз комбинати маданият саройи саҳнасида ижро этилган программа кўпчилик эътиборини тортди.

Ёш санъаткорлар автоном республика пойтахти яқинидаги колхоз ва совхозларда ҳам бўлиб, ўз маҳоратларини намойиш қилишди.

С. ОДИЛОВА.

«Пропагандист» йўлга чиқди

Ўзбекистон пойтахтидан Болтиқ бўйи ва Нева соҳилларига махсус «Пропагандист» поезди жўнаб кетди. Унинг составида Тошкент ва республика пойтахт области сиёсий ва иқтисодий ўқуви барча бўғинларининг энг яхши пропагандистлари, «Билим» жамиятининг лекторлари, агитаторлар бор. Агитация-пропаганда поездининг маршрути Волгоград, Харьков, Минск, Брест, Вильнос, Калининград, Таллин, Рига, Псков, Ленинград орқали ўтади. Рейс Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган.

Партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, олимлар, инженерлар, экономистлар, ишчилар, ўқитувчилар, маданият ходимларидан иборат 380 дан кўп киши актив пропаганда фаолияти учун рағбатлантирилиб, уларга маршрутда қатнашиш ҳуқуқи берилди. Сафар ташкилотчилари қизиқарли программа ишлаб чиқдилар. Ўзбекистон вакиллари бир қанча шаҳарларнинг саноат корхоналари ва ўқув юртларида, сиёсий маориф уйларида бўладилар, революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати жойларини зиёрат қиладилар, дўстлик митингларида қатнашадилар. Пропагандистлар рейс давомида ҳамкасблари билан учрашиб, орттирган иш тажрибаларини, сиёсий ва иқтисодий ўқишни қайта қуришни, ёшларни ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялашни такомиллаштириш режаларини баҳам кўрадилар.

(ЎзТАГ).

Санъаткорлар педагоглар ҳузурида

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети маданият саройига таниқли ўзбек совет композиторлари ва бир гуруҳ ижрочилар ташриф буюрдилар. Санъаткорларнинг Собир Раҳимов район мактаблари педагогика коллективлари билан янги ўқув йили ҳамда Улуғ Октябрь инқилобининг 70 йиллигига бағишланган учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувда сўзга чиққан Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг секретари Рустам Абдуллаев республика композиторлари олдида музика маданияти бўйича ўрта мактабларда ҳал қилиниши керак бўлган қатор муаммолар устида сўзлади. Ўзбекистон ССР халқ артисти, қатор кинофильмлар ҳамда музикали комедия ва драма асарларининг бастакори, таниқли композитор Манас Левиев маорифчиларга ўзбек композиторларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб яратаётган янги асарлари ҳақида гапириб берди.

Учрашув давомида композиторлар билан педагоглар ўртасида болалар музикаси борасида қизиқарли суҳбат бўлиб ўтди. Учрашув концерт программасини республикада хизмат кўрсатган артист Тоштемир Шарипов композитор Рустам Абдуллаевнинг шоира Римма Казакова шеърига басталаган «Ўзбекистон — республикам менинг» номли янги қўшиғи билан бошлаб берди. Шунингдек, композиторнинг шоира Зулфия шеъри билан «Октябрь берган бахт» ҳамда «Хиросима фарёди» номли асарлари Ўзбекистон ССР халқ артисти Сасон Беньяминов ижросида янградилар. Концерт номерларида композиторлардан Манас Левиев, Эдуард Қаландаров, Нодим Норхўжаев, Султон Анваровларнинг қўшиқ ва музикали асарлари ижро этилди.

Б. РАСУЛОВ,
Ўзбекистон Композиторлар союзи пропаганда бўлими ходими.

Телетайп лентасидан

АММОН. Бу ерда В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети билан Иордания давлат университети ўртасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланди. Битим доирасида томонлар орттирилган иш тажрибаларини, педагогика ва методика масалалари, олий таълим системасининг тузилиши, муаллим кадрлар тайёрлаш борасидаги ахборотларни бирбирлари билан баҳам кўриб турадилар. Фан ва техниканинг муҳим ва ўзаро манфаатли проблемалари юзасидан қўшма илмий тадқиқот ишлари олиб борилади, илмий асарлар, справочниклар, ўқув программалари айирбошланади. Тил ўқитиш, қўшма илмий конференциялар ва симпозиумлар ўтказиш соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳам кўзда тутилади.

Битимни имзолаш маросимида сўзлаган Иордания давлат университетининг ректори доктор Абдусалом ал-Мажали икки мамлакат олий ўқув юртлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш муҳимлигини таъкидлади. Биз бундай ҳамкорликни кенгайтиришга тайёрмиз. Ўзаро учрашувлар ва муноcaбаралар бир-биримизни яхшироқ билиб олишимизга имкон беради, халқларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни чуқурлаштиришга кўмаклашади, деди у.

Битимни А. С. ал Мажали ва В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг проректори С. И. Николаев имзоладилар.

● **БЕРЛИН.** **Бугун ГДР пойтахтида ҳайвонот боғи директорларининг халқаро илмий конференцияси очилди. Конференцияда барча қитъалардаги 20 дан зиёд мамлакат вакиллари қатнашмоқдалар. ГДР атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва сув хўжалиги министри Ханс Райхельт конференция иштирокчилари ҳузурида нутқ сўзлаб, ҳайвонот боғларининг ходимлари атроф-муҳитни муҳофаза қилишга, одамларни табиатга нисбатан эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга сезиларли ҳисса қўшганликларини уқтириб ўтди. У, жумладан, ГДР территориясининг 18 проценти қўриқхоналар учун ажратилганлигини маълум қилди. Ана шу қўриқхоналар наботот ва ҳайвонот оламининг миллий ўзига хос хусусиятини сақлаб қолишда муҳим роль ўйнамоқда.**

Конференция қатнашчилари ҳайвонларнинг йўқ бўлиб кетаётган турларини сақлаб қолишга, табиатни муҳофаза қилиш соҳасида ЭҲМни қўлланишга, ҳайвонот боғларини аҳолини экологик жиҳатдан тарбиялаш марказларига айлантиришга тааллуқли бир қанча проблемаларни муҳокама қиладилар.

ТОКИО. Американинг Япониядаги базаларида АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари доирасида тузилган профессионал террорчилардан иборат ғоят махфий группа тайёргарликдан ўтмоқда. Киодо цусин агентлиги Вашингтондаги манбаларга асосланиб, шу ҳақда хабар қилади.

Маълум бўлишича, 30 кишидан иборат мазкур группа ўтган йилнинг биринчи ярмида АҚШнинг Япониядаги базаларидан бирида одамларни гаровга олиш «машқини» ўтказган. Ана шу группа бошқа бир махфий операция чоғида Япония сувларида турган Американинг атом сув ости кемасига қўққисдан «машқ» ҳужуми қилган.

Бу группа расман «диверсантларнинг эҳтимол тутилган ҳаракатларини ўрганиш» учун тузилган, аммо ундан реал террорчилик хуружларини ўтказиш учун бемалол фойдаланиш мумкин, деб хабар қилади Киодо цусин агентлиги.

● **ОСЛО.** **Норвегияда маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органларига ўтказилаётган сайловнинг дастлабки натижалари унда мамлакат аҳолиси жуда кам иштирок этаётганлигидан далолат бермоқда. Мамлакатдаги 448 та коммунанинг 5 тасидан олинган маълумотларга кўра, Москва вақти билан соат 20 гача рўйхатга олинган сайловчиларнинг фақат 52 процентидан 70 процентига қадари овоз берган. Ҳозирча мутахассисларнинг сайловчилар асосий сиёсий партияларни қўллаб-қувватлашлари хусусидаги тахминлари ҳам тасдиқланмоқда. Бешта коммунанинг ҳаммасида ўта ўнг прогресс партияси энг кўп муваффақиятга эришган. Хейре консерватив партияси мағлубиятга учрамоқда.**

(ТАСС).

Қишлоқ аҳлига мададкормиз

Машинасозлар кўмаги

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳар ойда 350 тага яқин УПХ-1, 5 В маркали пахта тозалаш машиналари тайёрланиб, истеъмолчиларга пешма-пеш етказиб берилмоқда. Ишчилар ҳар бир ишда пахтакорларга мададкор бўлиш учун куч-ғайратларини аямаяпти. Айниқса, машинасозларнинг бир неча йилдан буён Жиззах областидаги Зарбдор районининг қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатиб келаётган оталиқ ёрдами йил сайин такомиллашиб боряпти.

Бу йил ҳам улар ўзларининг шу ажойиб меҳнат анъаналаридан четда қолмадилар. Яна район меҳнаткашларига кўрсатилаётган оталиқ ёрдами ўзига хослик касб этди. Шу борада тузилган шартнома бўйича белгиланган талабларни баъзи бирлари юзага чиқарилди.

Жиззах областидаги бу кенжа район асосан пахтачиликка ихтисослаштирилган. Бундан ташқари район хўжаликларида мўл-кўл сабзавотчилик ва боғдорчилик маҳсулотлари етиштириб келинади. Гўшт-сут ва парранда маҳсулотлари етиштириш борасида белгиланган топшириқлар ҳам мунтазам муваффақиятли адо этиб борилади. Айни кунларда район хўжаликларида қишлоқ маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, айниқса пахта ҳосилдорлигини ошириш борасида катта тадбирлар амалга оширилди. Меҳнаткашларнинг унумли ишлашлари ва яхши турмуш кечиришлари учун қулай шарт-шароитлар яратилди. Биргина шу йилнинг ўзида катта ҳажмда амалга оширилган қурилиш-ремонт ишларининг ўзи бунинг ёрқин далилидир.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари ҳам ўз имкониятларидан келиб чиқиб, қишлоқдаги дўстларига беминнат ёрдам бердилар. Тежалган материаллар ҳисобидан райондаги болалар боғчаси, мактаб ва дала шийпонларини ремонт қилиш учун тахта, ёғоч, фанер ва бошқа қурилиш материаллари етказиб берилди. Зарбдорликлар шаҳарлик дўстларидан 35 минг сўмликка яқин ана шундай қурилиш ва бошқа материалларни қабул қилиб олишди.

Бундан ташқари машинасозлар район далаларида бўлиб, деҳқонларнинг қалб қўри билан етиштирган ҳосилини йиғиб-териб олишда, ем-хашак жамғаришда фаол иштирок этишди. Ҳозирги кунда район пахта далаларида автогенчилар ва газ пайвандловчилар, иссиқлик қувурларини монтаж қилишда хўжаликлардаги қурилиш бригадаларининг қурувчиларига ёрдам бермоқдалар.

Яқин кунлар ичида бирлашманинг бир гуруҳ ишчилари райондаги колхозларга бориб, пахта ҳосилини йиғиштириб олишда пахтакорларга яқиндан ёрдам беришади.

Д. ОБЛАЕВ.

Самарали ёрдам

Полимер мембранлари ва мембрана технологияси сут маҳсулотларини қайта ишлашга, сувни чучуклаштиришга, мева шарбатини сақлаш ва ҳатто балиқ урчитишга имкон беради. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган «Агросаноат ишлаб чиқаришини химиялаштириш» кўчма виставкаси агросаноат комплексида янги материаллар ишлатишнинг ана шундай кенг кўламлари ҳақида ҳикоя қилади.

Деҳқонлар бу ерда ўғит келтириш ва тупроққа солиш жараёнини батамом механизациялаштиришга имкон берувчи принципиал янги, юксак самарали суюқ комплекс ўғитлар билан, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва ташишда ишлатиладиган янги материаллар билан танишиб чиқа оладилар. Сабзавот ва мева сақлаш муддатини икки — уч ой узайтиришга имкон берувчи ҳар хил полимер пленкалар ишлаб чиқариш мутахассисларидан бошқа кишиларнинг эътиборини ҳам ўзига жалб қилади. Бу пленкалар уй хўжалигида ҳам кўп самарали ва нафлидир.

Экспозиянинг етти бўлимида юздан ортиқ янги экспонатлар кўрсатилмоқда, улар яқин фурсатда агросаноат практикасида қўлланила бошлайди.

(ЎзТАГ).

Ҳабиб Абдуллаев туғилган кунининг 75 йиллигига

ГЕОЛОГИЯ ФАНИНИНГ САРДОРИ

Ўзбекистон геология фанининг асосчиси, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги ва собиқ президенти, Ленин ва Беруний мукофотларининг лауреати Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев туғилган кунга 75 йил тўлди. Шу муносабат билан эртага Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида ўтказиладиган илмий сессияда Ҳабиб Абдуллаевнинг ҳаёти ва илмий фаолиятига бағишланган докладлар тингланади.

Академик Ғани Мавлоновнинг таъбири билан айтганда, «Ўрта Осиё тарихида, кейинги 1000 йил ичида Хоразмий, Фарғоний, Термизий, Форобий, Абу Али ибн Сино, Беруний сингари 40 олим яшаган. Мен дадил айта оламанки, орадан минг йил ўтгандан кейин Ўрта Осиё 41-олим Ҳабиб Абдуллаевни етказиб берди. У Совет Иттифоқида тарбияланди ва илғор совет фани учун фидойилик қилди».

Дил сўзлари

Ҳозирги кунда юқори малакали миллий мутахассисларнинг сони юзлаб, ҳатто минглаб ҳисобланади. Аммо улар орасида ҳам ўткир олим ҳам зўр ташкилотчилар, «фан даҳолари» деб аташга муносиблари жуда оз учрайди. Геология фанлари бўйича улар фақат икки кишидир. У ҳам бўлмиш Каниш Имонтаевич Сатпаев ва Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаевдир. Иккаласи ҳам геологиядаги фаолиятини оддий коллекторликдан бошлаб, академиклик ва миллий академияларнинг президенти даражасигача кўтарилган буюк мутафаккир олимлардир...»

●

«Ҳабиб Абдуллаев жуда кучли ирода эгасидир. У ҳар бир ишни зўр қатъият ва ишонч билан қиларди. У ҳеч қандай тўсиқ, қийинчиликлардан қўрқмас, олдинга мардона интилар, ўзига-ўзи сўқмоқ очарди. У қайноқ ижодсиз яшай олмасди... Ҳабиб Абдуллаев фан даҳоси эди!

В. НАЛИВКИН,
академик.

●

Ўрта Осиё, хусусан, Ўзбекистон пахта Ватани ҳисобланади. Энди Ўрта Осиё жуда йирик тоғ саноати ўлкаларига ҳам айланди. Бу — улуғ геолог Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев ва унинг сафдошлари, ўқувчилари, издошларининг хизматлари натижасидир.

●

Анжуманнинг сўнгги кунлари эди. Совет ва Америка делегацияларининг аъзолари ўзаро суҳбат учун йиғилдик. Шунда Америка геологларининг бошлиғи менга қараб: «Совет геологлари бизнинг геологларимизнинг иши билан таниш эмас, бундан ташқари, сизлар ўзларингиз якка иш олиб борасизлар», деса бўладими. Мен, очиғи, бунга нима жавоб қилсам экан, деб ўйланиб қолдим. Кутилмаганда Ҳабиб Муҳамедович жонимга ора кирди. У совет геологларининг чет эллик ҳамкасблари билан олиб бораётган ишлари тўғрисида гапириб берди ва: «Мен Ўрта Осиё политехника институтининг металлогения кафедраси мудири сифатида ўз дарсларимда шогирдларимга чет эл геологлари, шунингдек америкалик ҳамкасбларимизнинг ишлари тўғрисида ҳам ҳикоя қилиб бераман. Шу сабабли Холмс, Эммонс, Лингрен каби сизларнинг олимларингиз қилган ишларни ҳатто студентларимиз ҳам билишади», — деди. Сўнг у америкаликларга қатор саволлар бериб, уларни довдиратиб қўйди. «Американлик студентларни қўя турайлик, ҳатто мутахассис геологларингиз ҳам, келингки, шу конгрессда иштирок этаётганлар ҳам олимларимизнинг лоақал номини айта олармикин?» Савол жавобсиз қолди. Улар ғўлдираб-ғўлдираб, лол қолишди.

Д. ШЧЕРБАКОВ,
академик.

●

Азизим Ҳабиб Муҳамедович! Бахтга қарши хатингизни касал бўлиб ётганимда олдим, шунинг учун Сизга жавобни қисқа қилиб, қалам билан ёзяпман. Мен сизни қувватлайман, одамларнинг илм ўрнига иғво билан шуғулланишгани жуда ачинарли ҳол. Шунга қарамай, сиз иғволар ва туҳматлар натижасида туғилган руҳий тушкунликдан мутлақо холи бўлишингиз керак. Мен сизга ишонаман. Ломоносовни эсланг, уни ҳам озмунча эзишмаган. Сиз ўз ишларингиз билан бирдан бир тўғри йўлдасиз. Биз олимларни йўллардаги курашлар ажаблантирмаслиги лозим.

Чин юракдан салом билан академик

Д. БЕЛЯНКИН.

●

Ҳабиб Муҳамедович ижодий кучлари ва имкониятлари барқ уриб гуллаган пайтда ҳаётдан кетди. Шу сабабли у бизнинг, уни билган барча кишиларнинг хотирасида ёш ва ғайратли инсон бўлиб қолди. У жуда ёшлигида докторлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади, Ўзбекистонда катта давлат ишларини бажарди. У геология институтининг директори бўлганида ҳали қирқ ёшга ҳам кирмаганди, Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти бўлганида эса эндигина қирқдан ошганди. Қайноқ илмий ва ташкилотчилик фаолияти, тадқиқотлар учун имкониятлари чекланганлигига қарамасдан, унга улкан илмий материални ўзлаштириш ва бир қатор қимматли илмий асарлар ёзиш имконини берди.

Г. ДЗОПЕНИДЗЕ,
академик.

●

Ҳабиб Муҳамедович фақатгина йирик олим, ажойиб педагоггина эмас, балки билим доираси жуда кенг йирик давлат арбоби ҳам эди... Ҳабиб Муҳамедовичнинг кенг билими, магматив жинслар петрографияси ва руда конлари ҳосил бўлишини ўрганиш соҳасидаги тадқиқотларининг чуқурлиги ва миқёси катталиги айниқса унинг «Рудаларнинг интрузиялар билан генетик алоқалари» монографияси ва бошқа илмий асарларига оид мунозара пайтида намоён бўлди. Маълумки, қаттиқ тортишувлар унинг ғоялари тантанаси билан тугади. Унинг чуқур тадқиқотлари натижалари партия ва ҳукуматимиз томонидан юқори баҳоланди — унга Ленин мукофоти берилди.

К. АЛИЗОДА,
Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг академиги, академик.

Сермазмун умр

Фотима Абдуллаева ҳикоя қилади

Оиламизнинг ҳақиқий меҳрибони, отаси Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев олижаноб одам эдилар. У киши билан яшаган кунларим тотли, мазмунли ва айни чоқда оғир дамларда саботла бардош бериш билан ўтган.

Ўша зот ҳақида ёзган хотираларимга кирмай қолган яна бир қатор ибратли лавҳалар бор.

1957 йилнинг ёз фасли эди. Ҳабиб Муҳамедович хизматдан пича барвақт келдиларда, дарҳол менинг машинага чиқишимни сўрадилар. Пушкин кўчаси орқали Луначарский шоссесига чиқиб бироз юришимиз билан машина чап кўчага бурилди. Грампластинка заводи кўчаси бўйлаб шаҳримизнинг энг чекка жойига йўл олдик. Кўчанинг охирида колхоз ерига чиқдик. Машинадан тушдик. Бий дала. Шу пайт у киши:

— Фотимахон, сиз бу ерда нималарни кўряпсиз, — деб сўрадилар.

— Мен бу ерда пишган помидор, бодринг, карам ва лавлагиларни кўряпман, — дедим. У киши бўлса:

— Мен эса бутунлай бошқа нарсаларни кўряпман. Бу ерда келгусида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг барча институтлари, олимларнинг уйлари бунёд бўлади. Бугун Ўзбекистон ҳукумати ана шу қарорни имзолади. Мен қувончимга сиғмай сизни бу ерга олиб келдим, — дедилар.

Ҳабиб Муҳамедович Тошкентда бундай хайрли ишнинг бошланишидан беҳад қувондилар ва шу кеча алламаҳалгача бўлажак олимлар шаҳарчасининг умумий ҳажми, унинг қанча вақтда қурилиб бўлиши, сарфланадиган маблағлар ҳақида фикр юритдилар.

Ўша йилдан бир йил олдин яна бир қувончли воқеа бўлиб ўтган эди. У ҳам бўлса «Фан ва турмуш» журналини иккинчи марта қайта чоп эттириш масаласи эди. Олим бунинг учун жуда кўп ҳаракат қилдилар. Чунки уруш туфайли журнални чоп этиш тўхтаб қолган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети розилиги билан «Фан ва турмуш» журнали 1957 йилнинг январидан 4 минг нусхада қайтадан чоп этила бошланди. Ҳозирда унинг тиражи ярим миллион нусха атрофидадир.

Олим оғир хасталиклардан кейин ётиб қолдилар. Дард кун сайин кучайиб борар эди. Бу пайтда жуда кўп одам келиб, ҳол-аҳволимизни сўрар эди. 1962 йилнинг 17 июнь куни совхоздан Усмон Юсупов келдилар. Икки дўст қучоқ очиб жигарбандлардек ўпишиб сўрашишди.

Узоқ ва мазмунли суҳбат чоғида юракдаги барча гаплар айтилди. Хайрлашиш чоғида мезбон меҳмонга қарата шундай дедилар:

— Усмон Юсупович, яна кўриша олмасак, маъзур тутасиз!

— Йўқ, ундай деманг, Ҳабиб Муҳамедович, сиз ўлмайсиз, сиз ҳали кўп яшайсиз, сизга аталган юмушларнинг ҳали таҳи бузилмаган, — деб далда бердилар Усмон Юсупов.

Бу икки дўстнинг сўнгги учрашуви эди.

Ҳабиб Абдуллаевнинг 75 йиллик юбилейи нишонланаётган шу кунларда барча қатори биз оила аъзолари ҳам унинг инсоний фазилатларини эслаб, ёрқин хотираси олдида бош эгамиз.

Оилавий альбомдан

СУРАТЛАРДА: 1. Ўзбек олими Ҳабиб Абдуллаев республика Фанлар академиясининг президенти лавозимида ишлаб турганида Тошкентга ҳукумат сафари билан келган Миср Араб Республикасининг собиқ президенти Жамол Абул Носирни қабул қилиб, унга Беруний танланган асарларини топшираётган пайт.

2. Олим болалик чоғида қариндош-уруғлари билан тушган сурат. Ўзи ўнгда чеккада, орқада бола кўтариб турган аёл онаси.

3. Абдулла Қаҳҳор ва Ҳабиб Абдуллаев.

4. Ҳабиб Абдуллаев фарзандлари Раъно ва Рустам билан.

Бу суратлар Ҳабиб Абдуллаевнинг уйидаги шахсий архиви альбомидан олинди.

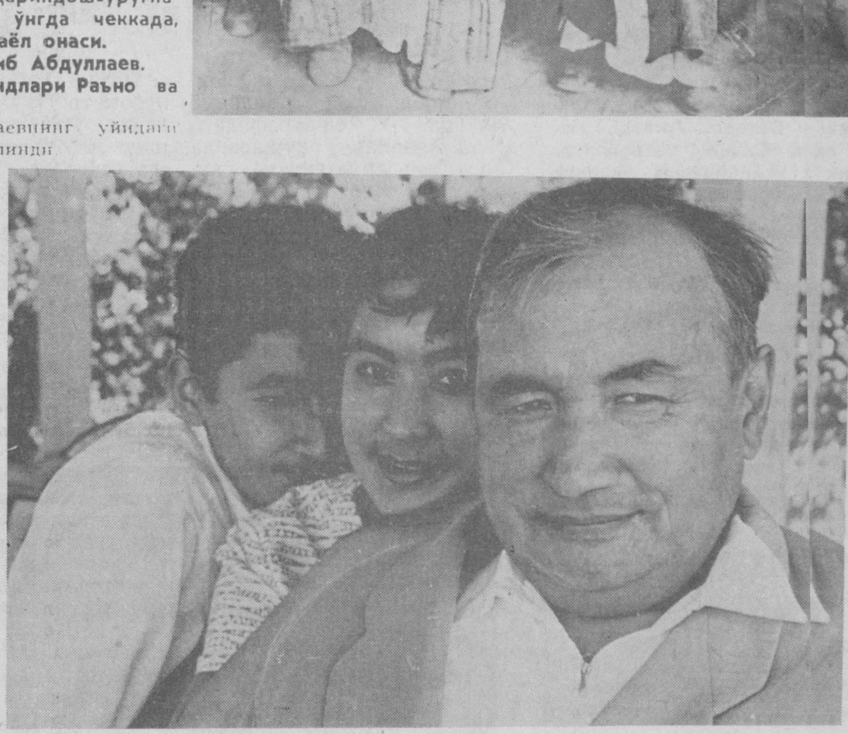

Ҳабиб Абдулла хотираси

Бур кун тушларимга кирган эмишсан,
Муаллақ узаниб турар қўлларим.
Бунчалар йироқда, бунчалар осмон, —
Унинг йўлларида қолди йўлларим.
Ёнарсан қаҳкашон ичра мунаввар,
Лекин телба хаёл босар шу заҳот:
Сени ер қаърига қўймасак агар
Наҳот тепамизда ёнмасдинг, наҳот!
Қалқиб уйғотадир она-Ер мени,
Яна ўтлар сочар ўйларим бироқ,
Ахир билардинг-ку тупроқ илмини,
Ахир билардинг-ку, сўқирми тупроқ!
Ёдимга келдилар алвидо дамлар,
Кўксимда тирилди ёҳу бедаво,
Кўчани тўлдириб борар одамлар
Кўзларда саволлар, шундай бежавоб.
Олдиндан билгандек сўрардим бот-бот:
Раъно, олиб боргил отанг қошига.
Не кулфат йиқилди бошларга, ҳайҳот.
Не мусибат тушди Ватан бошига.
Мангулик масканга узатдик секин.
Сўнг бора эгилдик муқаддас ерга.
Бир дунё қолдирдинг дунёга лекин
Бир дунё кетди-ку, сен билан бирга.
Ҳеч қачон тарк этмас шундайин армон,
Ҳаётда кўришмак бўлмади насиб.
Бағримда оғриқлар... Эй, буюк инсон
Шогирд бўлар эдим сенга муносиб.
Бу-ку, туш. Фалакка қарайман ҳар кеч,
Такрор кўрарманми, айта олмасман.
Сен қайтиб келмассан ҳузуримга ҳеч,
Мен сенинг ёнингга қайта олмасман...

Рауф ПАРФИ.
1962 йил.

Атоқли олим

Атоқли олим Ҳабиб Абдуллаев ўзининг қизғин илмий кашфиётлари билан Ўзбекистон геология фанини жаҳон миқёсига олиб чиқа олган алломадир. У ҳатто Англия геология ва Франция минералогия жамиятларининг фахрий аъзоси бўлди, Мексикада ўтказилган халқаро анжуманда доклад қилди. Академик Иброҳим Ҳамробоев устози ҳақида бундай фикр юритади: «Ҳабиб Муҳамедович атоқли олимми ёки йирик давлат арбобими? Менимча бу бир вақтнинг ўзида ҳам униси, ҳам буниси эди».

Ленин мукофоти лауреати Ҳабиб Абдуллаев 1951 йилда «Рудаларнинг гранитоид интрузиялари билан генетик боғлиқлиги» деган машҳур илмий асарни чоп эттирди. Бу асар унга жаҳон миқёсида шон-шуҳрат келтирди. 1957 йилда эса «Дайкалар ва руда ҳосил бўлиш жараёни» асари ҳам юксак баҳога сазовор бўлди. Вафотидан бир йил олдин Киевда Бутуниттифоқ металлогеник кенгашда «Дунё руда — петрографик провинцияларининг классификация қилиш принциплари» ҳақидаги докладига юксак баҳо берилди.

СССР Фанлар академиясининг академиги Амбарцумян ўз хотирасида «Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаевдек буюк инсонлар ҳар йили туғилалавермайди, балки юз ва беш юз йилда бир марта дунёга келади», деб ёзган эди.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минерология фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог.

Дунё хабарлари

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

● ВАРШАВА. Ленин қадамжолари бўйлаб Закопанеда бошланган халқаро дўстлик туристлар юриши қатнашчилари В. И. Ленин эмиграцияда бўлган вақтида яшаган ва ишлаган Татра ҳамда Бескит тоғлари ёнбағирлари бўйлаб ўтадилар. Республикада кенг оммалашган ана шу юриш бу йил Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланади.

4 мингга яқин поляк йигит ва қиз, шунингдек, уларнинг ГДР, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган тенгдошлари шу маршрут бўйлаб сафар қилиб, Поронинодаги В. И. Ленин музейини зиёрат қиладилар, жаҳон пролетариатининг доҳийсига бу ерда ўрнатилган ҳайкал олдида ёшларнинг урушга қарши оммавий намойишида иштирок этадилар. Юриш программасида ишчилар ҳаракати, уруш ва меҳнат ветеранлари, меҳнат коллективлари ва ёшларнинг намояндалари билан учрашувлар ўтказиш кўзда тутилган.

● ХАНОЙ. Нгетинь вилоятининг маъмурий маркази — Винь шаҳрида очилган «Октябрь йўлидан» кўргазмаси Хо Ши Мин номи билан боғлиқ бўлган Совет — Вьетнам дўстлик муносабатлари қарор топишининг дастлабки қадамлари ҳақида, иккала мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликнинг тарихи ва ҳозирги куни тўғрисида ҳикоя қилади. Пойтахтдаги революция музейи ходимлари Улуғ Октябрь юбилейига бағишлаб ташкил этган кўчма экспозиция ўзининг революцион анъаналари билан машҳур бўлган мана шу вилоятда намойиш қилина бошлангани рамзий маънога эгадир.

Совет — Вьетнам иқтисодий ҳамкорлиги ҳозирги босқичининг кўламларини яққол тасаввур этишга имкон берадиган экспонатлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бу ерда Хоабинь ва Чиан гидроузелларида иш қандай бораётганини билиб олиш, «Вьетсовпетро» қўшма корхонаси пармаловчилари қазиб чиқарган Вьетнамнинг дастлабки нефтини кўриш мумкин. Октябрнинг 70 йиллиги шарафига белгиланган тадбирлар программаси доирасида ўтказилаётган бу кўргазма олдин Ханойда намойиш қилинган эди. Бундан кейин ВСР жанубий вилоятларида намойиш қилиш кўзда тутилган.

● БОГОТА. Совет Иттифоқининг муваффақиятлари шаксубҳасиздир, бу муваффақиятлар фақат халқаро ишчилар ҳаракатини эмас, балки сайёрамиздаги барча илғор кишиларни руҳлантирмоқда, дейилади Колумбия Коммунистик партияси (ККП)нинг органи — «ВОС» газетасида босилган мақолада.

Икки ойдан кейин, деб ёзади газета, бутун дунё шонли сана — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини нишонлайди. Ана шу йиллар давомида Совет давлати қудратли иқтисодий потенциалга эга бўлган илғор давлатга айланди. Ҳозир СССРда амалга оширилаётган ўзгартиришлар иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришга, демократиялаш жараёнини чуқурлаштиришга, совет халқининг фаровонлигини оширишга қаратилган.

СССРда, деб таъкидлайди ККП органи, қашшоқлик ва очликдан азоб чекаётган одамлар, ишсизлик проблемаси йўқ. Меҳнат қилиш ва дам олиш ҳуқуқи, текин медицина хизмати ва таълим олиш, уй-жойли бўлиш ҳуқуқи — буларнинг ҳаммаси СССР Конституциясида мустаҳкамлаб қўйилган. Совет халқининг фахрланса арзийдиган ютуқлари кўп. Айни вақтда Октябрнинг шонли санасини тантанали нишонлашга тайёргарлик кўраётган барча соф виждонли колумбияликларнинг ҳам қалби СССРнинг муваффақиятларидан фахрланиш туйғуси билан тўлиб-тошмоқда, деб таъкидлайди «ВОС» газетаси.

● БАЙРУТ. Бу ерда «Октябрь революцияси ва Араб миллий озодлик ҳаракати» мавзуида сиёсий семинар бўлиб ўтди. Семинарда сўзга чиққан таниқли Ливан жамоат арбоби Ханна Солиҳ Улуғ Октябрь социалистик революцияси араб мамлакатларида миллий озодлик ҳаракатини ривожлантиришга кучли таъсир ўтказганлигини таъкидлади. Совет Иттифоқи тарихнинг шундан кейинги босқичларида Араб шарқини мустамлакачиликдан халос этишда муҳим роль ўйнади. У Ливан билан Сурия мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олди.

Ливан тараққийпарвар социалистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси Драйд Яги ўз нутқида дунёда биринчи социалистик давлат ҳамиша арабларни ёқлаганлигини, империалистик давлатларнинг ва Исроилнинг кирдикорларига қарши курашда арабларга катта ёрдам берганлигини айтди.

Калейдоскоп

ПАР ЎРНИГА — СУВ

Ўрдак пати жойлаштирилган тўшаклар — энг юмшоқ тўшаклардан ҳисобланар эди. Бироқ, уйқуни сувли тўшак яхши таъминлаб берар экан.

Японияда «сувли» кроватга эҳтиёж тезда ошди. Оддий сув, тўшак ичига жойлаштирилади, бундай тўшак унинг устида ҳордиқ чиқараётган кишига кун бўйи олган чарчоғини йўқотишга ёрдам беради. Унинг афзаллиги яна шундан иборатки, тўшакка об-ҳавога қараб, ҳароратни ўлчаб турувчи термостат ўрнатилган.

ҚАРИЯЛАР КЎПАЙМОҚДА

Ер юзида ҳар йили қариялар сони (65 ёшдан юқори) планета аҳолисидан 2,4 процент кўпроқ кўпаймоқда.

АҚШдаги аҳолини рўйхатга олиш бюросининг тадқиқотлари ана шундай натижаларни берди. Унинг маълумотларига қараганда, агар ҳозир жаҳонда 290 миллион **қария рўйхатга олинган бўлса, 2000 йилда уларнинг сони 410 миллионга етади, Ҳисоб-китобларга қараганда, бундай ёшдаги аҳолининг кўпайиши кўпгина социал-иқтисодий соҳадаги муаммоларни келтириб чиқарди.**

ЎҚУВЧИЛАР КОНКУРСИ

Гиёҳвандликнинг зарарли оқибатлари ва у келтираётган азоб-уқубатларга бағишланган кўргазма Бирманинг Лайкха шаҳрида очилди. Кўргазмадаги суратлар ўқувчилар томонидан ишланган бўлиб, уларда турли хил мавзулар акс эттирилган. Конкурсда 200 дан ортиқ ўқувчининг плакатлари жамланган. Бу кўргазма ўқувчиларнинг гиёҳвандликка қай даражада қарашларидан далолат беради.

Инсон одоби азиз

> Бу гулшан аро йўқдир
> бақо гулига сабот,
> Ажаб саодат эрур
> қолса яхшилик билан от.
> Алишер НАВОИЙ.

Қушнинг ҳам уйи бузилмасин

ҲАЁТНИНГ кўпгина аччиқ-чучугини тотган, уч қиз узатиб, беш келин туширган нуроний онахон билан суҳбатлашиб қолдим. Онахон келинларини ўз қизларидек кўриб, уларни бағрига олар, доим меҳрибонлик кўрсатарди. Суҳбатимиз шундай бошланди:

— Қайнана ҳам она бўлади... Қайси маънода дейсизми? Яъни, келинига-қайнана, ўз ўғлига эса она, — деди кекса онахон.

— Бундан чиқди, қайнона келинига она бўла олмайди, демоқчимисиз? — ўсмоқчилаб сўрадим.

— Хўп, мен сизга шу маънода бир воқеани айтиб берай, — деди ҳамсуҳбатим. — Дунёда яхши, ўз келинига қайишадиган, меҳрибон, дилкаш қайнаналар кўп... Лекин жоҳил, бахил, ичи қора, куниш, мағрур қайнаналар ҳам оз эмас. Мана шунақа бир қайнанани айтиб берай... Паст маҳаллада бир Патилахон деган пошшахон аёл борлар. Чолларидан катта давлат қолган бўлса-да, ўзлари унча-бунча савдогарчилик билан ҳам шуғулланиб турадилар. Пулга сира тўймайдилар. У аёлнинг уч ўғил, бир қизлари бор. Ҳа, ёш эмаслар, етмишни уриб қўйганлар чоғи. Аммо, оилада ҳамон «Мутлақ ҳокимлик»ни қўлдан бермайдилар. Келинларни тўрт оилани бир квартирага тиқиб, саккиз хонали катта участкани куёвга ҳадя қилиб юбордилар. Бу ёғини эшитинг. Яқинда ўша қизлари ўғил тўй қиладиган бўлиб қолибди. Тўй қилаётган Қадрияхон-у, балога қолган уйдаги ўғиллар. қийратганлари -қийратган. Ҳамманинг қизи (яъни келинлар) ёмон-у, фақатгина бу кишининг қизлари яхши. Ой боқса ҳам Қадрияхонга боқсин, кун боқса ҳам. Қизни узатган пайтларида ўзлари қилган икки уй мол камлик қилиб, келинларнинг уйидаги асил-асил буюмларни олиб чиқиб, секингина машинага ортиб юборворганлар. Қани биров ғинг деб кўрсинчи, нақ кунини кунлардан қиладилар. Куёвларининг бошпанаси йўқ экан, Бечоралар ўзи кўпи билан бир юз элликдан, икки юзгача ойлик олишади, ҳаммаси аёлманд. Бу ноинсоф Патилахон аянинг «бербери» ҳеч тугамайди Ҳаммаси ўша тўймасбало қизига. Белини ушлаб туриб, ўғилларига қараб буюрдилар:

— Ҳой, болаларим, унутманглар, сингилларинг биттагина-я, ундан жонларингни ҳам аямасаларинг арзийди. Ҳей, Фахриддин, сен синглингнинг ўғил тўйига битта катта Италия гиламидан олиб бер. Сен, Нажмиддин, арзанда синглингнинг бўйнига ҳалиги... йўғон тилла занжирдан олиб келиб, тақиб қўйгин. Унга бир умрга сендан эсдалик бўлиб қолади-да... Камолиддин, болам, сен бўлсанг, майли битта рангли телевизор олиб берақол. Отам йўқ, деб синглингнинг кўнгли ўксимасин. Ҳмм... отанг бўлганда... — деб туриб Патилахон аянинг кўнгли бўшаб кетди, кўз ёшлари «дувв» этиб юмалаб, ёқаларига шимилди. Дадангнинг битта машина олиб беришга ҳам қурбилари етарди...

Ўғиллар «мутлақ ҳоким» онанинг гапини икки қилиб, ҳукмини ўша заҳоти бажаришмаса, ит кунини бошларига солади. Аввал калтак олиб, келинларини ҳайдай бошлайди. Ерда ётган хас-чўпда қадр бор-у, келинларда қадр йўқ. Топиб олган гапи: «Шу ердан туриб тепаман, отангнинг чарвоғига бориб тушасан». Бундай жоҳил, очкўз, ғаддор қайнананинг ғиншишларига тағин ҳам бечора келинлар тишини тишига қўйиб яшаб келишаяпти.

Ойлар, йиллар мана шундай изтироб, аламда ўтарди. Ниҳоят, иккита кичик келинлар «ҳукмдор»нинг зулмига чидай олмай, охири эрларидан ажрашиб, оталариникига кетиб қолишга мажбур бўлишди. Ўғиллари эса хотинларини яхши кўришгани билан, онанинг чизган чизиғидан чиқиша олмас эди.

Патилахонга ўхшаган баъзи бир эркатантиқ, молпараст, ноинсоф қайнаналар касрига ёш оилаларнинг бузилиб кетаётганига ачинасан киши. Ҳали инсон экан-ку, бир қушнинг уйи бузилса ҳам у қанчалик куйиб, чарх уриб чирқиллайди.

Мақсуда СОДИҚОВА,
филология фанлари кандидати.

Донолар бисотидан

Аёл севгисидан мусаффо бўлмаган, унинг мардлигидан мадад олмаган ҳамда камтарона йўриғига юрмаган одам ҳақиқий ҳаёт кечирмаган ҳисобланади.

Ж. Рескин.

Аёлларга хос ўлмас назокат яхши эркакларга ҳамиша қанот бағишлаб келган.

Р. Роллан.

Ақлни камайтиришнинг энг нақд воситаси ичкиликдир.

В. Я. Даниловский.

Ортиқча ичган киши сир сақлай олмайди ва ваъдасига вафо ҳам қилмайди.

М. Сервантес.

Ичкилик, агар меъёридан ортиб кетса, телба одамни ҳам, донони ҳам бирдан енгилтак қилиб қўяди.

Феогнид.

Мастлик ва маданият — муз ва оловдек, нур ва зулматдек ўзаро бир-бирига мутлақо қарама-қарши тушунчалардир.

Н. А. Семашко.

Ҳинд нақллари

- Хотин хурсанд — уй ичи хурсанд. Хотин хафа — уй ичи — мотам.
- Олимга, қаҳрамонга, аёлга ҳамма ерда жой бор.
- Уч нарсада шошилма: — севгида, овқатланишда, пул олишда.
- Икки танда бир қалб — бу севгининг меваси: кўнгил айрилгич — мурдага айланади.
- Сабр — ожизнинг куч-қуввати, кучликнинг — зийнати.
- Муносиб одам билан номуносиб одам ўртасидаги фарқ сигир билан илонга ўхшайди: биринчиси — ўтни сутга, иккинчиси эса — сутни заҳарга айлантиради.

М. В. Фрунзенинг иккинчи ордени

Гражданлар уруши фронтларида саркардалик соҳасидаги муваффақиятлари учун М. В. Фрунзе икки марта Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган эди. У биринчи марта 1919 йилда шу орден билан мукофотланди, иккинчи орден хусусида эса аниқ бир гап айтилмаган. Баъзи манбаларда саркарда бу мукофотга 1922 йилда, бошқаларида 1924 йилда сазовор бўлган дейилади.

Хўш, ким ҳақ? Шуялик ўлкашунос С. Ильин бундан 65 йил муқаддам Харьков шаҳрида нашр этилган «Пролетарий» газетаси саҳифаларини варақлар экан, шу саволга жавоб топди.

1922 йилнинг 22 февралида Қизил Армия куни арафасида Украинанинг ўша вақтдаги пойтахти Харьков шаҳрида ҳарбий намойиш ўтказилди. Республика халқ комиссарлари совети номидан сўзлаган Н. А. Скрипник фронт қаҳрамонларини қутлади ҳамда М. В. Фрунзе ва Жанубий фронтнинг бошқа вакиллари Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганликларини эълон қилди. Ўшанда мазкур фронт қўшинлари Қримда Врангелнинг оқ гвардиячи армиясини тор-мор этган эдилар. Барча жангчилар номидан Михаил Васильевич ўшанда бундай деди: «Томирларимизда бир томчи қон қолгунича ишчи ва деҳқонларнинг манфаатларини ҳимоя қиламиз».

Мукофот санаси хусусида 1924 йил тилга олинишининг боиси нимада?

— Йигирманчи йилларда шундай тартиб бўлиб, орден билан мукофотланганлик ҳақидаги қарор кейинчалик ёш советлар мамлакати Революцион Ҳарбий кенгашининг тегишли буйруғи билан мустаҳкамланар эди, деб тушунтирди Сергей Николаевич Ильин ТАСС мухбирига. — М. В. Фрунзе мукофот ҳақидаги хабарни Харьковда эшитди, буйруқ эса Москвада икки йилдан кўпроқ вақт ўтганидан кейин пайдо бўлди.

Инқилобчининг эркин ҳаёт йўли

«Катта, бутун умрга татийдиган, оғир ва мустақил ишни қўмсаб Совет Иттифоқининг кўпгина шаҳар ва қишлоқларини кезиб чиқдим...» Владимир Михайлович Карповнинг мактубидаги ана шу сатрлар революционернинг қисқа, аммо эркин ҳаётининг эпиграфи деса бўлади.

Партия ўз фарзандини мамлакатнинг турли шаҳарларига, яъни Москва, Архангельск, Тифлис, Шаҳрисабз, Кушкага юборди. Самарқанддаги музей ходимлари унинг таржимаи ҳолини ўрганишар экан, кунт ва ихлос билан ишладилар. Ана шу кўҳна шаҳар майдонларидан бирида босмачилар билан курашда ўз жонини фидо этган инқилобчи абадий уйқуда ётибди.

...Ўн еттинчи йилнинг октябрь ойи. Замоскворечье революцион комитети казакларнинг 7-полки Каширага йиғилаётгани тўғрисида маълумот олди. Полкнинг қўзғолон кўтарган Москва томон юриши олдини олиш зарур. Йўлларга қўриқчилар қўйилиб, баррикадалар тайёрланаётганида савдо-сотиқ институтининг студентлари камзулини кийган йигит революцион комитетнинг мандати билан казаклар ҳузурига йўл олди. Ревком вакили келганидан хабар топган полк командири уни қамоққа олиш ҳақида буйруқ берди. Аммо ҳар қалай командир маҳбус билан музокара олиб боришга мажбур бўлди. Йигитнинг ўзи ҳам асли Донда казак оиласида туғилиб ўсганлиги, жўшқин эътиқоди, казаклар билан суҳбатда тўғри гапларни айтаётганлиги ҳам бунинг боиси бўлди. Ҳужум хавфи бартараф этилди. Владимир Карпов омон-эсон Москвага қайтиб келди.

1918 йилнинг ёзидан бошлаб у шимолий фронтда хизмат қилди. Сиёсий комиссар кўп ўтмай 154-ўқчи полк командири этиб тайинланади. 1920 йилнинг 21 февралида полк биринчи бўлиб Архангельск шаҳрига кирди, революцион кенгаш аъзоси Н. Кузьмин бу ҳақда В. И. Ленинга хабар берган эди. Йигирма тўрт ёшли командир революциянинг олий мукофоти — Қизил Байроқ орденига муносиб топилди. Иккинчи орденга эса у яна бир йил ўтгандан кейин: Ғарбий фронтда оқ полякларга қарши жанглар, Грузиядаги Сурам довонини олишда иштирок этганлиги учун мушарраф бўлди. 1921 йилнинг февраль ойида Карпов қўмондонлик қилаётган полк биринчилар қатори Тифлис кўчаларига кириб келди.

1924 йилда ишчи-деҳқон қизил армияси Ҳарбий академиясини битирганидан кейин Владимир Михайлович Карповни 12-Туркистон ўқчи полкига юборадилар. Полк штаби Шаҳрисабзда эди. Полк командири комендантлик взводининг бир группа жангчилари билан ҳамиша сафарда эди. У тез-тез деҳқонлар билан учрашиб ер-сув, тинчлик ҳақида суҳбатлашар, Совет ҳокимияти халқнинг эзгу орзу ниятларини амалга ошираётганлигини тушунтирар эди. Уни уезд партия комитетига, ишчи ва деҳқон депутатлари Шаҳрисабз совети аъзолигига сайлайдилар.

Музейда Карпов Замоскворечьедаги дўстларига ёзган мактуби сақланмоқда. Унда қуйидаги сатрлар бор: «Ишимиз ошиб-тошиб ётибди, ғайрат билан яхши ишлаяпмиз... сиёсий ишлар ҳам кўп. Бутун Шарқ проблемасини ҳал этишнинг калити мана шу ердадир». Мактубда деярли ҳар куни бўлаётган жанглар, сафар ҳаётининг қийинчиликлари ҳақида бир оғиз ҳам сўз йўқ.

Апрель ойида революцион ҳарбий кенгаш Карповни республиканинг энг жанубий сарҳадларидаги Кушка қалъаси коменданти қилиб тайинлайди. У бу лавозимда кўп ишлагани йўқ. Жанговар қизил офицер кабинетида ўтирмас эди. 1925 йилнинг 26 июнь куни Галабута қишлоғи яқинида Қизил аскарлар босмачи тўдалари билан жанг қилдилар. Душман қизил аскарларга нисбатан анча кўп эди. Карпов аскарларни жангга ўзи бошлаб борди, комендант шу жангда мардларча ҳалок бўлди.

Уни ҳарбий иззат-икром билан Самарқандда, революция жангчилари майдонида дафн этдилар. Мотам митингида сўзга чиққан сиёсий комиссар Патин босмачиларнинг батамом тор-мор этилиши қаҳрамонга муносиб ёдгорлик бўлади, деди.

Кўҳна Шаҳрисабз кўчаларидан бирига Владимир Карпов номи берилган. Унинг қабридан анвойи гуллар аримайди. Самарқанд музейида қаҳрамоннинг мактублари, жанговар сафдошларнинг хотиралари, ҳужжатлар, унча кўп бўлмаган фотосуратлар асралмоқда. Музейда Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги арафасида келгуси авлодлар учун революциямиз ғалабаларини қўлга қурол олиб асраб қолган кишилар тўғрисида ҳикоя қилувчи экспозиция очилди. Карпов ва унинг қуролдош дўстлари ҳақидаги материаллар шу экспозициядан муносиб ўрин олиб турибди.

С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ мухбири.

Кемага тушганнинг жони...

(Бўлган воқеа)

Нимагадир бугун ишдан чарчаб қайтдим. Битта каттагина қўлёзмани босмахонага туширишимиз керак эди. «Иш тушириш» деган сўзнинг мазмуни, унинг нақадар машаққатлилигини фақат нашриёт ходимларигина тушунишса керак. Хуллас, аравадан чиқарилган отдай салмоғланиб кетаётган эдим. Хаёлим фақат тезроқ уйга етиб олсам-у, ўзимни каравотга отиб бир ором олсам!

Шу аллозда автобус бекатига етиб келдим-у, ўриндиққа ўтириб автобус кута бошладим. Шу пайт бекатдагилар кўчанинг нариги четида турган хушёрхона машинаси, унга икки барзанги мастларни чиқаришаётган милиция ходимларини кўрсатишиб, ўзаро чуғурлашиб қолишди. Қайси кўз билан кўрайки, улар менинг мактабдош дўстларим — Ҳикматилла ва Ҳаким эди... «Инсофдан бўлмас... Кўриб туриб индамай кетаверсам...» Миямга шу фикр келди-ю, дарҳол ўша томонга ўтдим...

Машинага чиқишга тиҳирлик қилаётган синфдошим Ҳикматилла кўзи менга тушиши билан жаврай кетди: «Жо-он мелиса ака, мана, ҳиқ... мана бу йигит... ҳиқ... ҳам бизнинг улфатимиз бўлади... Бизни қўйиб... ҳиқ юборинг».. Ҳаким ҳам ўзича вайсай бошлади: «—Ҳиқ... дўстимиз бўлади бу хумпар, ана ишонмасангиз ўзидан сўранг, ҳиқ...» — деди-ю менга қараб талпинди...

Беихтиёр: «Ўртоқ лейтенант, илтимос, шу йигитларни менга ишониб қўйиб юборсангиз... Ҳақиқатан ҳам улар менинг синфдош дўстларим бўлишади», — дедим фиғони фалакка кўтарилиб турган лейтенантга юзланиб, — ҳозир такси тўхтатаман-у, уларни ўзим билан бирга олиб кетаман.

Йўқ, лейтенант ҳам унчамунча илтимосга кўна қоладиганлардан эмас экан:

— Агар дўстларингиз учун ичингиз ачиётган бўлса, марҳамат, биз билан бирга юринг, улар сал ўзларига келиб, жарима пулини тўлашгандан кейин олиб кетаверасиз, — деб туриб олди.

Ноилож дўстларимга юзланиб: «Қани чиқаверинглар-чи, кейин бирга кетамиз», — дедим-у, мен ҳам улар билан бирга машинага чиқдим...

Синфдошларим машинанинг ўзидаёқ пинакка кетишди... Йўл-йўлакай янабир неча маст-аластлар ҳам улар ёнидан жой олишди... Қўланса арақ ҳидларидан нақ кўнглим озаёзди. Бунинг устига қаттиқ чарчаганман... қорин эса — пиёз пўсти.

Биз (албатта мен ҳам, иложим қанча!) биримиз алжираб, биримиз умуман «беҳуш», биримиз парвойи фалак бирин-кетин машинадан тушдик. Бизни бир-бир сўроқ қилишиб, «Ҳужжатларни расмийлаштиргунларича» тун ҳам алламаҳал бўлиб қолди. Бу пайт «улфатлар» ҳам анча ўзларига келиб қолишди...

— Кемага тушганнинг жони бир, — дея Ҳикматилла елкамга қўл ташлади, — энди бир биз билан «дам» олиб кетадиган бўлдинг...

— Ҳа-ҳа-ҳа, ажойиб иш бўлди-да, анчадан бери кўришмас эдик, — дея унинг гапини маъқуллади Ҳаким.

— Ҳай дўстлар!.. Ахир мен... — Қани энди менга оғиз очиришса. Хуллас, дўст ундай бўлмайди, дўст бундай бўлмайди, дўстинг учун заҳар ют, дейишавериб ҳоли-жонимга қўйишмади.

Хорғинликдан, очликдан кўзларим киртайиб кетган, бунинг устига машинадаги қўланса ҳид менга ҳам «юқиб» қолган шекилли, улар билан бир хонага кирдим...

Эрталаб қани энди ичмаганлигим, синфдошларимни олиб кетиш учун келганлигимни уларга тушунтира олсам... Бунинг устига ҳар иккиси ҳам устимдан кулишгандек «Ҳақиқий дўст экансан», деб елкамга уриб туришибди... Ҳақиқатан ҳам улардан ҳам фарқим бўлмай қолди...

...Орадан бир ойлар чамаси ўтган ҳам эдики, мени профкомимиз хонасига чақириб қолишди... Юрагим бир орзиқиб кетди... Наҳотки!

Ҳа... ҳушёрхонадан ишхонамиз номига бир қулоч хат келган эди... Айбсизлигимни маъқуллашга ҳеч асос йўқ. Чунки ҳақиқатан ҳам ҳушёрхонада тунаганим рост, «улфатларнинг» қистови билан қандайдир қоғозларга қўл қўйиб юборганим ҳам рост!... Хуллас, Ҳикматилла айтмоқчи «Кемага тушганнинг жони бир бўлди». Ноилож, ҳамкасбларим олдида бўйним эгик... Қани энди ер ёрилса-ю, кири-и-иб кетақолсам...

Тоза изза бўлдим... Бунинг устига эълонлар тахтасига катта қора ҳарфлар билан директоримизнинг менга ҳайфсан эълон қилганлиги, квартал мукофотидан маҳрум этилганлигим ҳақидаги буйруғи осилди...

Ана шунақа гаплар... Билмадим, қачонгача ҳамкасбларим кўзига қарай олмай юраркинман! Қачон ўз ҳалол меҳнатим, намунали хулқим билан ўзимни оқларкинман!.. Қачон менга ишонишаркин!.. Қозонга яқин юрсанг — қораси, ёмонга яқин юрсанг — балоси юқади, деган гапларнинг мағзини чақиб олиб, ўзимни кўрсатишим, ундай «улфатлар»дан нарироқ юришим керак. Ҳа, ёмонга яқин юрсанг...

Мен бунинг тирик шоҳиди бўлиб турибман, азизлар. Сиз ҳам менинг кунимга тушиб қолиб, ўзингизга гард юқтириб қўйманг...

«Айбсиз айбдор»нинг ҳасратини оққа кўчирувчи:

Рустам САИДОВ.

«Зўри илинди-ку» Ҳ. Мирзакаримов фотоэтюди.

Бувижон, ўқиб беринг

ҚЎЗИЧОҚ

Эртак

Яйловда бир қўзичоқ туғилибди. Икки кўзи мунчоқдай, пешонаси дўнгалак, юнглари жингалак-жингалак, қуёш нурида жимирлаб, кўзни қамаштирар экан. Қўзичоқни кўрган қўйлар ҳайрон бўлиб қолишибди.

— Вуй, қўзичоқ ҳам шунақа чиройли бўладими-а? — дейишибди бири-бирларига.

— Ўзимнинг ширинтойимдан айланиб кетай, — ялаб-юлқабди она Қўй.

Қўзичоқ жуда тез ўса бошлабди. Кенг, яшил яйловда ирғишлаб сира-сира толмас, диканглаб онасининг кетидан қолмас экан.

У бир-икки ой деганда анча тўлишиб, барра ўтларни еб семирибди. Янаям кўзга ташланиб қолибди. Кўрганлар уни яна ҳам мақташга тушишибди.

— Ўҳў, ажойиб Қўчқорча экан, — дебди бурама шохли қора Қўчқор унга ҳавас билан боқиб.

— Антиқа, антиқа, — дебди оқ Қўчқор. Бу гаплардан Қўзичоқнинг бурни кўтарилиб кетибди.

— Тўғри айтасиз, бунақа антиқа қўзилар кам туғилади, — уларнинг гапини қувватлашибди Қўйлар.

Қўзичоқ: «Ана, эшитяпсизларми?» дегандай ён-веридаги қўзиларга қараб қўйибди.

— Ишқилиб, болагинам касал бўлмасин, дикирлаб сакраганда йиқилиб лат емасин-да, — деркан ўзича она Қўй ташвишланиб.

Аммо Қўзичоқ босар-тусарини билмай қолибди, ўзи ҳақидаги мақтовларни эшитиб, тобора талтайиб кетибди.

Кунлар ўтиб, Қўзичоқ ғалати-ғалати одат чиқара бошлабди. У бошқа қўзиларга қўшилмай, алоҳида юраркан, бошқаларни менсимай, гердайиб қараркан.

Аввалига унинг бу қилиқларига ҳеч ким парво қилмабди.

— Туришини қаранг, катта бўлса, бўриларнинг ҳам додини беради.

Қўзичоқнинг бу мақтовлардан оғзи қулоғига етибди.

— Эҳ, тезроқ шохларим ўса қолса эди, кимлигимни кўрсатиб қўярдим...

Она Қўй қўзичоқдан хавотирлана бошлабди. Бир куни Қўзичоқ йўқолиб қолибди. Она Қўй уни қидира-қидира сой бўйидаги ўтлоқдан топибди.

— Болам-ей, нақ ўтакамни ёриб юбординг-ку! Мен Бўри ё Тулки илиб кетдими, деб йўл-йўлакай йиғлайвериб, югуравериб, жонимда жон қолмади, — дебди ранжиб.

— Ойи, бунча қўрқасиз, шу шохларим билан ўша Бўрингизнинг қорнидан дарча очиб қўяман, — керилибди Қўзичоқ.

— Ҳай-ҳай, болам, сал ўзингни бос... Билмадим, сен нега бунақа кеккайган чиқдинг?

—Нима, кеккайсам арзимабдими?.. Мен зўрман. Ахир ҳамманинг менга ҳаваси келади, мени кўкларга кўтариб мақтайди. Қараб турасиз ойи...

— Қўй, бировларнинг бўлмағур гап-сўзларига қулоқ солма, болам, — насиҳат қилибди она Қўй.

Аммо Қўзичоқ гердайишини қўймабди. Бир куни у яна йўқолиб қолибди. Бечора она Қўй юрагини ҳовучлаб тўрт томонга югурибди, излабди, бўзлабди. Қоронғу тушгач, топа олмай ночор қўрага қайтибди.

Эртасига яна излабди. Дўнг орқасидаги пастқам жарликда ўғлининг таниш терисини кўриб қолибди.

Қуруқ мақтовларга учган Қўзичоғининг терисини кўзига суртиб, юм-юм йиғлабди.

Рауф ТОЛИБ.

Чойнинг янги хосияти

Чой... Бу сўз замирида бир олам қувонч бор, десак муболаға бўлмас. Кишилар бирбирларига илтифот қилганида «Бир пиёла чой ичамиз» ёхуд» «чой қўйиб бераман» дейишади. «Чой ичмасам, бошим оғрийди» деган гаплар ҳам қулоққа чалиниб туради. Дарҳақиқат, киши чой ичганида ўзини тетик сезади. Шубҳасиз, чой хосияти кўпчиликни қизиқтирса керак. Шу боисдан чой хосиятларини ёритиш жоиз деб ўйладик.

Маълумки, чой бутаси ёки дарахти доимо яшил либосда бўлади. Унинг бўйи баъзан 10 метргача боради. Мамлакатимизда эса маданий шароитда ўстирилиб, ишлов берилганда унинг баландлиги 0,5—1 метргача бўлиб, шар шаклини олади. Қирқилмаганининг баландлиги эса 3 метрга етади. Бу ўсимлик август ойидан то кеч кузгача гуллайди, октябрь-декабрда мева қилади.

Чойнинг ватани Ҳиндихитойдир. Чой Ҳиндистон, Япония, Шри-Ланка, Африканинг баъзи районлари, Жанубий Америка, Ғарбий Европа мамлакатларида кенг кўламда етиштирилади. У эрамизнинг IV асридан бошлаб маданий ҳолда экила бошланган, Россияда илк бор 1814 йилда Никитск ботаника боғида (Қрим) ўтказилган. Айни пайтда СССРда Грузия, Озарбайжон, Краснодар ўлкасида етиштирилади.

Чой барги таркиби хилма-хил моддаларга бой. У ошловчи моддалар, кофеин, теофиллин, сантин, параксантин, метилксантин, изатин каби алкалоидлар, лецитин, нуклеотид — аденин, цитозин каби фосфор сақловчи органик бирикмалар, С, В1, В2, К витаминлари, никотин ва пантотен кислоталари, оз миқдорда хлораген кислотаси эфир мойи, флавоноидлар, глюкозидлар сақлайди.

Шу моддалар туфайли бўлса керак, чой баргидан олинган препаратлар турли хасталикларни даволашда яхши наф келтиради. Чой кишини ақлий ва жисмоний меҳнат фаолиятини активлаштиради. юрак-томир, бош мия, жигар, буйрак-қон томирларини кенгайтиради. Овқат ҳазм қилишга ёрдам беради. Бронх мускулларини бўшаштиради, пешоб келишини кучайтиради. Капилляр қон томир деворчаларини мустаҳкамлайди. Организмда аскорбин кислотасининг ўзлаштирилишини оширади. Шунингдек, чой барги таркибидан ажратиб олинган дори-дармонлар ўткир юқумли касалликларда, мияда қон айланиши бузилганда, бош оғриганда, қон босими ошганда қўлланилади.

Хитойда шундай гап бор: «Чой фавқулодда шифо бўладиган ўсимлик. Уйқуни қочиради, бош оғриғини камайтиради ва бутунлай фориғ этади, ҳамма хасталикларни кетказади...»

Шуниси қизиқки, кўк чойнинг янги хосияти борлиги аниқланди. Унинг микробларга қарши таъсири ҳам бор экан. Шу янги хосияти туфайли дизентерия хасталигига чалинган беморларни даволашга тавсия этилди. Хўш, бунинг учун нима қилинади? Аввало махсус қайнатма қуйидагича тайёрланади: 100 грамм қуруқ кўк чойга 2 литр сув қўшиб, 20—30 минутга қўйилади. Кейин 1 соат чамасида қайнатилиб, мунтазам равишда аралаштирилиб турилади. Оловдан олингач қайнатма икки қаватли докадан ўтказилади, яъни фильтрланади. Чой қолдиғи (мамоси)га яна 1 литр сув қуйиб, 40 минут қайнатилади ва дока орқали ўтказилади. Биринчи фильтрат билан иккинчи фильтрат аралаштирилиб шишага солинади ва стерилланади. Шундай йўл билан тайёрланган дорини холодильникда ярим йил, уй хонаси температурасида 3 ой муддат сақлаш мумкин. Доридан 1—2 ош қошиғида кунига 3—4 марта таомдан олдин ичилади. 1 ёшгача бўлган болаларга 1—2 чой қошиғида ичиш тавсия этилган. Оғир формадаги ўткир дизенфекцияда ҳуқна ҳам қилса бўлади. Шуни таъкидлаш кераккки, бу хасталикни даволашдаги умумий комплекс амалларни қўллаш билан бирга олиб борилади. Кўк чой оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватлари хасталикларини даволашда ҳам қўлланилади.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

Ҳар тўғрида

ТАРИҚ УРУҒИДАЙ САТҲДА

Винница областининг Жмеринка шаҳарчасида истиқомат қилувчи «чапақай» М. Маслюк томонидан амалга оширилган Пушкин шеърларидан иборат жилдни ниҳоятда кучли микроскоп остидагина ўқиш мумкин. Тилла суви юритилган тариқ уруғидай бу китобчанинг сиртига шоирнинг портрети жойлаштирилган, саҳифалари эса махсус асбоб билан очилади.

Китобни «нашр» этишда қўллаган «қоғоз» ва бўёқларни моҳир уста сир сақламоқда. Бу гал у яна ўзининг сўнгги вақтларда яратган ишларидан бирини намойиш этди: оддий паровознинг олтиндан ишланган модели тариқ уруғидан 20 миллион марта кичикдир! Шунингдек, Михаил Григорьевич ҳажми нўхат уруғича келадиган ҳаракатдаги фотоаппаратини ҳамда унинг ёрдамида туширилган микросуратлар туркумини ҳам намойиш этди. Энг кичик фотосуратлардан бири тариқ уруғидан 800 марта ихчам бўлган сатҳга жойлаштирилган.

ҚУЛОҒИ ОҒИРЛАР УЧУН

АҚШда қулоғи оғир бўлган кишилар фойдаланиши учун қулайлик туғдирадиган махсус қўнғироқ ишлаб чиқилди.

Соатга ўхшаш бу аппарат қўлга тақилади. Эшик қўнғироғидан таралган сигнал кираверишда ўрнатилган махсус радиоқурилма воситасида қўлдаги приёмникка узатилади. Тебранувчи пластинка уй эгасини хонадонга кимдир келганлигидан огоҳ этади.

ХАВФЛИ КАСБ

Журналист касби — саломатлик учун энг хавфли касблардан бири. Матбуот ходимларидан иборат беморлар устида ўттиз йилдан зиёд вақт давомида кузатиш олиб бораётган венгриялик таниқли медик К. Гамбош ана шундай хулосага келди.

Врачнинг маълумотларига қараганда, журналистларнинг атиги 30 фойизигина пенсия ёшига етиб бораркан. Вужуднинг ниҳоятда тез ишдан чиқишга олиб борувчи бош сабаб — тинимсиз меҳнат ҳамда доимий ақл-ҳуш ва қалбнинг фавқулодда туйғулар исканжасида яшашида экан. Бундай нохуш ҳолларни йўқотиш учун кўпгина журналистлар чекиш ва ичишга ружу қўядилар, бунинг натижасида саломатликка янада путур етказилади. Бироқ, шу нарса диққатга сазоворки, венгер мутахассисининг кузатишларига кўра аёллар барча нохуш ҳодисалар тазйиқини анчагина мардонавор енгарканлар. Сўнгги пайтларда ана шу жинсдаги кишиларнинг Венгриядаги редакциялардан кўпроқ ўрин олаётганлигига сабаб шундан эмасмикин!

Тўпловчи:
Малика МЎМИНОВА.

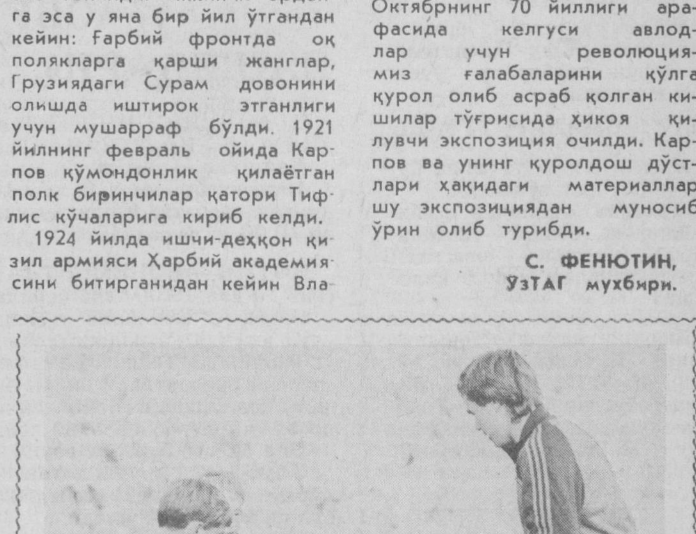

ФУТБОЛ ЎЙНАШНИ ЎРГАН. Р. Шарипов фотоэтюди.

Бу—қизиқ

«ТЕМИР ОДАМ»НИ ЯНГЛИШТИРДИ

Қарангки, сунъий нарсаларни роботлар ҳам ёқтирмас экан. Бу воқеа Новосибирскдаги Академия шаҳарчасининг ҳисоблаш марказида рўй берди. Бу ерда кибернетика робот эркак ва хотин-қиз математиклар билан «савол-жавоб» ўтказди. Кибернетик робот эркак математикларнинг саволларига тўғри ва аниқ жавоб қайтарди, хотин-қизлар билан «савол-жавоби»да эса кўп янглишиб, нуқул нотўғри жавоб бераверди.

Олимлар ўйлаб қолишди: ажабо, бунинг сабаби нимада? Тажриба ўтказаётган тадқиқотчилар текширишга тушиб кетишди. Ниҳоят, аниқланишича хотин-қизлар асосан синтетик материаллардан тайёрланган кийим кийишган экан. Худди шу синтетик кийим машинанинг чалкаш жавоб беришига сабаб бўлган экан. Ахир синтетика электр майдони ҳосил қилади-да.

Хўжакент, тоғ этаклари. Д. Аҳмедедов фотоси.

Имкониятлар кенгаймоқда

Тошкент электротехника заводида жисмоний тарбияни ривожлантириш, уни ишчи ва хизматчилар турмушига актив жорий этиш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Бу ерда футбол, волейбол, баскетбол секциялари ва саломатлик группаси ишлаб турибди. Машғулотлар белгиланган график асосида, юксак савияда ўтказилмоқда. Натижада физкультурага ихлос қўйганларнинг сафи тобора кенгайиб бормоқда. Корхона физкультурачиларининг эришаётган ютуқлари ҳам қувончлидир.

— Мен футбол билан шуғулланаман, — дейди слесарь-йиғувчи Сергей Ушаков. — Машғулотларда мунтазам қатнашиш кўнглимга завқ бағишлайди, саломатлигимни мустаҳкамлайди. Шу боисдан ҳам ишдан сўнг албатта стадионга ошиқаман. Гоҳида ўғлимни ҳам машғулотларга етаклаб келаман. Кўриб кўзи пишсин, қалбида меҳр уйғонсин, дейман. Умуман спортнинг қайси тури билан шуғулланишдан қатъий назар ҳар бир кишида иштиёқ бўлиши керак. Ана шу иштиёқ уни ҳамиша олға ундаб туради.

Инежeнер Альберт Мусин, техника назорати бўлимининг назоратчиси Эльмира Мамина, регулировкачи Роза Низомиддинова, слесарь-йиғувчи Владимир Гуренко ва Владимир Гагаринлар волейбол, баскетбол секцияларининг актив қатнашчилари, корхона физкультурачилари эришаётган муваффақиятда уларнинг ҳам салмоқли улуши бор. Улар ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришда ҳам бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Корхонада ҳафтада уч марта саломатлик группаси машғулотлари ўтказилади. Врачларнинг маслаҳатига амал қилган ишчи ва хизматчилар бу машғулотларнинг самарасини амалда сезишмоқда. Баъзилар сурункали ҳасталиклардан фориғ бўлиб кетишди. Ҳозир саломатлик группаси машғулотларида 400 дан зиёд ишчи ва хизматчи иштирок этмоқда.

Корхона маъмурияти, касаба союз комитети физкультурачиларга кўрсатилаётган ёрдамни тобора кучайтирмоқда. Фақат шу йилнинг ўзида 5 минг сўмлик спорт жиҳозлари сотиб олинди. Фурқат номидаги маданият ва истироҳат боғида коллективга хизмат кўрсатадиган югуриш йўлкалари, футбол майдони, теннис павильони, шунингдек усти ёпиқ сузиш ҳавзаси қуриш режаси тузиб қўйилди. Яқин келажакда бу объектларда ҳам машғулотлар ўтказиш йўлга қўйилади.

М. ДОКТОРОВ.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
19 сентябрь соат 19.00 да

Навоий номидаги ўзбек Давлат академик катта театрининг солисти, Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати РУШАНА СУЛТОНОВА ИШТИРОКИДА

ФОЛЬКЛОР КОНЦЕРТИ

ПРОГРАММАДА — жаҳон халқларининг рақслари.
КОНЦЕРТДА: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — В. ОҚИЛОВА, Р. ҲИДОЯТОВА, Б. ХОЛХЎЖАЕВ, П. МУСТАФОЕВ, П. ХЎЖАЕВ, М. ЮНУСОВАлар қатнашадилар.

Билетлар театр кассасида сотилмоқда.

Справкалар олиш учун телефон 33-90-81.

РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ

21 сентябрь соат 19.30 да

АБДУЛЛА ҚАҲҲОРНИНГ 80 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНАДИ
«ТОБУТДАН ТОВУШ»
(икки пардали сатирик комедия)

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Х. САЪДИЕВ, Л. САЪДУЛЛАЕВ, Г. САЪДУЛЛАЕВА, Ш. РАСУЛОВ.

артистлар: **Ш. Рўзнохунов, А. Ибатуллина, Х. Мусабоев, Т. Хожиев ва бошқалар.**

Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби НОСИР ОТАБОЕВ.

Спектакль Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрининг биносида кўрсатилади.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ю. Гагарин номидаги Тўқимачилар Маданият саройи

МЕҲНАТКАШЛАРГА МАДАНИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ:

байрам кечалари, огонёклар, концертлар, дискотека ва бошқа тадбирлар ўтказиш юзасидан

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Хизматга пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўланади.

Чунончи, аҳолидан юбилейлар ва бошқа тантаналарни ўтказиш юзасидан ҳам заявкалар қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 45-уй (2, 3, 51, 54, 57, 80-автобусларнинг «Театральний» бекати). Телефонлар: 52-36-34, 53-36-43, 53-96-84.

«ПРИБОРЛАР» САЛОНИ БИНОСИДА

22 сентябрь соат 10 да

«Шикаст етказмайдиган назорат учун импульсли рентген аппаратураси. Рентгеноструктурали ва рентгеноспектраль анализлар учун замонавий рентген аппаратураси» мавзуида

СЕМИНАР ЎТКАЗИЛАДИ

Докладчи — Ленинграддаги «Буревестник» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассиси.

Барча қизиққан мутахассисларни семинар ишида қатнашишга таклиф этамиз.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 2-уй (4, 9, 11-трамвайлар; 12, 29, 70, 77-автобусларнинг «Оқтепа» майдони» бекати). Телефонлар: 78-02-38, 78-40-43.

Диққат!

Муқимий кўчаси бўйлаб Чилонзор кўчасидан то Горбунов кўчасигача бўлган участкада иссиқлик трассаси ётқизилиши муносабати билан

17 сентябрдан бошлаб пассажир транспорти маршрутларининг ҳаракати ўзгаради ва қуйидаги тартибда ташкил этилади:

ТРОЛЛЕЙБУСЛАР МАРШРУТИ:

2-троллейбус — Ш. Руставели кўчасидан Муқимий, Чилонзор кўчалари бўйлаб Дўмбрободгача қатнайди. Қайтишда — Чилонзор кўчасидан Волгоград, Ш. Руставели кўчалари бўйлаб ҳаракат қилади;

13-троллейбус — бу маршрут троллейбусларининг ҳаракати ўзининг эски йўналишида тикланади;

16-троллейбус — 7-троллейбус маршрути трассаси бўйлаб Дўмбрободдан то метронинг «Ўзбекистон» станциясига қадар ташкил этилади;

АВТОБУСЛАР МАРШРУТИ:

33, 181-маршрут автобуслари — ўзининг эски йўналиши чегарасида ҳаракат қилади;

182-автобуси — «Текстильщик» стадионидан Ш. Руставели, Фарҳод кўчалари ва у ёғига: «Текстильная» кўчаси, «Самарқанд» автостанцияси», «Хирургия институти» бекатлари билан бирга маршрут бўйича ҳаракат қилади;

3-автобус — «Правда» газетаси» кўчасидан Волгоград, Соломатин, Муқимий кўчалари ва у ёғига маршрут бўйлаб ҳаракат қилади;

34 э автобуси — Фарҳод кўчасидан бошлаб бир йўналишда Чилонзор, Волгоград, Ш. Руставели кўчалари бўйлаб «Ракета» кинотеатри», «Текстильная» кўчаси» бекатлари билан бирга «Текстильщик» стадионигача ҳаракат қилади;

2-автобус — Волгоград кўчасидан Виборг, Муқимий кўчалари ва у ёғига маршрут бўйлаб ҳаракат қилади.

80 э-автобуси — Чилонзор кўчасидан бир йўналишда Волгоград, Ш. Руставели, Б. Хмельницкий кўчалари ва у ёғига «Ракета» кинотеатри», «Текстильная» кўчаси» бекатлари билан бирга маршрут бўйича ҳаракат қилади;

77, 70-автобуслар — Ш. Руставели кўчасидан Муқимий, Ғафур Ғулом кўчалари бўйлаб ҳаракат қилади. Қайтишда Ғафур Ғулом кўчасидан Виборг, Муқимий кўчалари ва у ёғига маршрут бўйлаб қатнайди;

54, 50-автобуслар — Фарҳод кўчасидан бир йўналишда Чилонзор, Волгоград, Виборг, Муқимий кўчалари ва у ёғига «Ракета» кинотеатри», «Бўржар» ариғи», «Минин ва Пожарский кўчаси», «Раскова» кўчаси», «Верещагин» кўчаси» бекатлари билан бирга ўз маршрути бўйлаб қатнайди;

94 э автобуси — «Правда» газетаси» кўчасидан бир йўналишда Волгоград, Ш. Руставели ва у ёғига маршрут бўйлаб қатнайди;

34 маршрут таксисининг ҳаракати тўхтатилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ БАРЧА ТУРДАГИ ШАҲАР ПАССАЖИР ТРАНСПОРТИ ИШИНИ КООРДИНАЦИЯЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ БОШҚАРМАСИ.
(телефон 34-84-36).

КИТОБСЕВАРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИНИНГ

17-«ОБУНА НАШРЛАРИ» МАГАЗИНИ

И. А. БУНИННИНГ 6 ТОМЛИК АСАРЛАР ТЎПЛАМИГА ОБУНА ЎТКАЗАДИ.

Бай пули — 1 сўм.

19 сентябрь соат 9 дан 16.00 гача (танаффуссиз) **олдиндан навбатга ёзилиш лозим. Ютуқ — 19 сентябрь соат 18.00 да ўтказилади.**

ЮТГАН АБОНЕМЕНТЛАР — 20, 21, 22 сентябрда соат 10 дан 19.00 гача берилади.

Навбатга ёзилишни тезлаштириш ва вақтни тежаш учун ютуқда қатнашиш хоҳишини билдирган кишилардан ўз ёнларида Тошкентда пропискада турганлик ҳақидаги шахсий паспортлари билан бирга ўз адреслари, фамилия, исм, оталарининг исми аниқ кўрсатилиб тўлдирилган почта откриткасини олиб келишларини сўраймиз.

Бир оилага биргина обуна бўлиш мумкин.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига ўз гувоҳномаларини кўрсатган ҳолда 19 сентябрда навбатдан ташқари обуна бўлиш ҳуқуқи берилади.

Улуғ Ватан уруши инвалидлари учун 20 сентябрь соат 10 дан 12.00 гача алоҳида рўйхат ўтказилади. Ютуқ — соат 12.00 да ўйналади.

Абонементлар Улуғ Ватан уруши инвалидларига — бир ҳафта давомида берилади.

ОБУНАЧИЛАР УЧУН ҚУЙИДАГИ АВТОРЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ КИТОБ ТОМЛАРИ КЕЛИБ ТУШДИ:

- И. БУНИН — 1 том.
- М. АЛЕКСЕЕВ — 1 том.
- Ж. АМАДУ — 3 том.
- В. КОЧЕТКОВ — 1 том.
- И. ШАМЯКИН — 2 том.
- А. КОПТЯЕВА — 2 том.
- В. ПОПОВ — 2 том.

Қуйидагилар билан эркин савдо қилинмоқда:

СССР ҚОНУНЛАРИ МАЖМУАСИ, 11 томлик. Баҳоси — 110 сўм.

УЗУМЧИЛИК ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 3 томлик. Баҳоси — 19 сўм 20 тийин.

ДИПЛОМАТИК ЛУҒАТ, 3 томлик. Баҳоси — 11 сўм 10 тийин.

А. ГЕРЦЕН. ФАЛСАФИЙ мерос, 2 томлик. Баҳоси — 6 сўм.

РУСЧА-ЎЗБЕКЧА ЛУҒАТ, 2 томлик. Баҳоси — 24 сўм 10 тийин.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» проспекти, 7-уй. («Ленинград» меҳмонхонасининг рўпарасида). Телефон 44-57-41.

Ширинликсиз дастурхон ёзиб бўладими?

ШАРҚДА АНЪАНАГА КЎРА МЕҲМОН ШИРИНЛИК БИЛАН КУТИБ ОЛИНГАН ВА ШИРИНЛИК БИЛАН КУЗАТИЛГАН. БИР ПИЁЛА ХУШБЎЙ ЧОЙ УСТИДА ОҲИСТА СУҲБАТ ҚУРИЛГАН. ЧОЙГА ЭСА...

Таҳсимчалардаги олтин ранг ҳолва, оппоқ пашмаклар, дурдек товланувчи новвот файз киритган, чойга парварда тортилиши одат бўлган.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙПИШЧЕТОРГИГА ҚАРАШЛИ ҚУЙИДАГИ МАГАЗИНЛАР

Шарқ ширинликлари — тўй ҳолваларини: кунжут ва ёнғоқли ҳолваларни, парвардаларни, қаймоқ билан ер-ёнғоқдан тайёрланган ширинликларни, шунингдек «Шахматное», «Привет», «Осень» печеньеларини, тортларни тавсия этади:

- **6-магазин** — Фарҳод ярмаркаси.
- **16-магазин** — Подмосковний кўчаси, 40-уй.
- **20-магазин** — Бешқайрағоч, Журжоний кўчаси.
- **31-магазин** — Зиё Саид кўчаси («Штаб» бекати).

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙПИШЧЕТОРГИ.

Шарбатларда саҳий ёз неъматларининг мазаси ва хушбўй таъми бор

ШАРБАТЛАР ҲАММАГА — ҚАРИЯЛАРГА ҲАМ, БОЛАЛАРГА ҲАМ ФОЙДАЛИ. УЛАРДА ЭНГ ЗАРУР А, В, С, Д ... ВИТАМИНЛАРИ МАВЖУД.

Ўзингиз ҳам, фарзандларингиз ҳам кунига бир стакан шарбат ичишни одат қилинг.

Шарбатлар бардам қилади, чарчоқни ёзади, касалликнинг олдини олади.

Қандилми, деворга ўрнатиладиган ёки стол устига қўйиладиган лампами ёки торшерми? Қайси бири афзал?

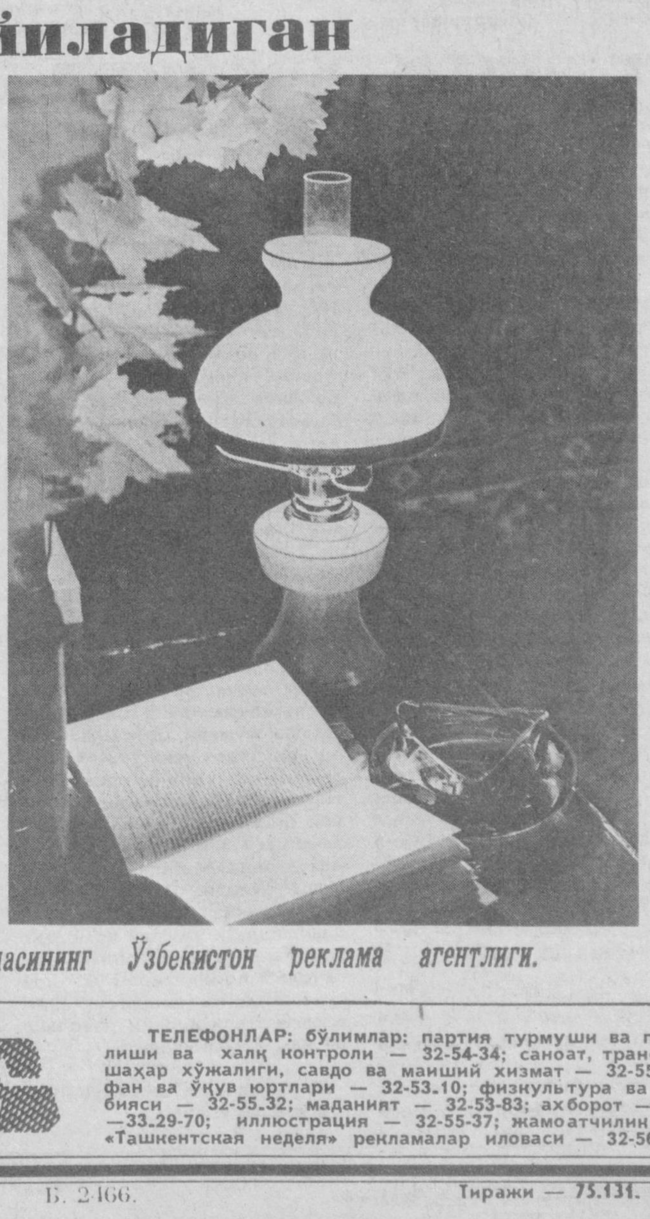

Бу хонангиз қандай ёритилиши кераклигига боғлиқ. Агар Сиз меҳмон кутмоқчи бўлсангиз, қандилнинг чароғон ёруғи айни муддао бўлади.

Агар оқшомни китоб ўқиш ёки тўр тўқиш билан ўтказмоқчи бўлсангиз, торшер ёки стол устига қўйиладиган лампани ёққан маъқул.

Ётоқхонада деворга ўрнатиладиган чироқ ёки шамчироқ ёқимли, шинам муҳит яратади.

«ТАШХОЗТОРГ»га қарашли магазинлар мамлакатимизда ва чет элларда ишлаб чиқарилган қандил, торшер, девор шамчироғи, осма чироқларни

ТАВСИЯ ЭТАДИ

«ТАШХОЗТОРГ».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да **Катта концерт**, 18/IX да **Замонавий хореография кечаси**, 19/IX да **Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурси лауреати РУШАНА СУЛТОНОВА иштирокида ФОЛЬКЛОР КОНЦЕРТ.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да **Куёв**, 18/IX да **Сўнгги қабул**, 19/IX да **Тақдир эшиги.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/IX да **Аршин мол-олон**, 18/IX да **Хотинимнинг эри**, 19/IX да **Ёшликда берган кўнгил.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да **Майсаранинг иши**, 18/IX да **Саратондаги изғирин**, 19/IX да **Узоқ қишлоқ.**

Кино

17 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Ватан — «ҚИЛИЧ ТИҒИДА» (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (21.30), «РОБИН ГУДНИНГ ЎҚЛАРИ» (18.00).

Қозоғистон — «ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР» (16, 20.00). «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (16, 19.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ЧАККИГА ДАККИ» (18.30, 21.00).

Дружба — «ОСКАР» (тоқ соатларда), «ЎҒЛИНГНИ ОЛИБ КЕЛ» (20.00).

Тинчлик — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ? (18.30, 21.00).

Искра — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (17, 15, 20.00).

С. Раҳимов номли — «ДАЙДИ» (18, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ОЧИНГ, ПОЛИЦИЯ!» (жуфт соатларда).

18 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Ватан — «ҚИЛИЧ ТИҒИДА» (жуфт соатларда, 21.30 да).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (12, 16, 20, 21.30), «РОБИН ГУДНИНГ ЎҚЛАРИ» (10, 14, 18.00).

Қозоғистон — «ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР (14, 16, 20.00), «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (11, 12, 15, 16, 19.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги—«ҚИЁФАДОШ ЁРДАМГА КЕЛАДИ» (тоқ соатларда).

Дружба — «ОСКАР» (тоқ соатларда), «ЎҒЛИНГ БИЛАН КЕЛ» (12, 20.00).

Тинчлик — «ЧАНГДА ҚОЛГАН ГУЛ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Искра — «ТЕГМАГАН ТАРСАКИ» (12, 14.00), «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (17, 15, 20.00).

С. Раҳимов номли — «ЧАККИГА ДАККИ» (12, 15, 18, 20.45).

К. Ёрматов номли — «ҚИЁФАДОШ ЁРДАМГА КЕЛАДИ» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ОЧИНГ, ПОЛИЦИЯ» (жуфт соатларда).

ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ — «ОТАХОНЛАР» (жуфт соатларда).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Ватан — 74-30-38.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Восток — 91-14-61.
Лисунов номли — 96-34-02.
Искра — 39-14-59.
Нукус — 46-46-55.
Дружба — 67-96-87.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан таклиф ва истаклар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Чехословакиянинг «Прага» цирки усталари томошалари.**

Хоразм области Боғот райониДаги 12-ўрта мактаб томонидан **Матякубов Шихназар Сатимович** номига берилган Г-551895 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент халқ хўжалиги институти коллективи институтнинг кўп нусхали «Экономист» газетасининг маъсул ходими И. Ашраповага отаси

Қутбиддинхон НУРИТДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади

ТОШКЕНТ оқшоми. Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р 11849. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим) Б. 2466. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.